DISSERTATIO INAUGURALIS MEDICA,
DE

LOCHIORUM SUPPRESSIONE,

Quam,
AUSPICE DEO PROPITIO,
Et Conſenſu atque Auctoritate Gratioſæ Facultatis Medicæ,
IN ALMA REGIA FRIDERICIANA,
PRÆSIDE

DN. D. MICHAELE ALBERTI,

SACR. MAJ. REG. BORUSS. AULICO ET CONSIST. MAGDEB. CONSILIARIO, MED. ET PHILOS. NATUR. PROFESSORE PUBL. ORDIN. ETC.
DECANO SUO SPECTATISSIMO,
Domino Patrono, Præceptore ac Promotore ſuo omni honoris cultu proſequendo,
PRO GRADU DOCTORIS
SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS ET PRIVILEGIIS DOCTORALIBUS LEGITIME IMPETRANDIS,
HORIS LOCOQVE CONSVETIS,
ANNO MDCCXXXI. D. APRIL.
PUBLICÆ AC PLACIDÆ ERUDITORUM VENTILATIONI
SUBJICIET
RESPONDENS

JOANNES MATTHÆUS NOHR,

BARUTHINUS.

HALÆ MAGDEBURGICÆ,
TYPIS JOH. CHRISTIANI HENDELII, ACAD. TYPOGR.

PROOEMIUM.

QVemadmodum in genere humano frequentia ægrotandi ſecundum differentiam naturalium cauſarum inquirenda & decidenda eſt: ita reſpectu ſexus fæminis mox poſt lapſum afflictio corporis morboſa, indicta & doloroſus partus decretus fuit, ita ut ſub hac pœna caro aut corpus præcipue patiatur; hinc *B. Lutherus Geneſ. III. v. 16. p. m. 393. a.* dicit: Hier ſteht das Wort Rab, welches eine Gröſſe und Vielheit bedeutet, alſo daß man verſtehe nicht allein groſſen, ſondern auch vielen und mancherley Jammer und Schmertzen, welchen Heva nie erfahren hätte, wo ſie nicht in die Sünde gefallen wäre: Und dräuet GOtt ſonderlich der Empfängniß und Geburt ꝛc. inde liquet, quod ſub & ex nativitate corporis morboſæ calamitates inchoent, proinde etiam verum ſit, quod *Hippocrates* elo-

cutus eſt *in Ep. ad Damagetum: text. 279. totum hominem a nativitate morbum eſſe* (quod aſſertum nervoſe interpretatur *Rejeſius in Campo Elyſ. juc. qv. 99.*) & addit *text. 285. ex maternis enim uteri inquinamentis talis prodiit:* ſive ut perſpicue interpretemur: infirmitas hæc morboſa ipſi hæreditaria, aut connata eſt: exinde vero iterum inclareſcit, quod totus proceſſus generationis, geſtationis & partus hominis multa connexa complectatur moleſtiarum ſchemata: hinc quidam *Mulieres* a *mollitie* derivare volunt, velut *Cordæus in Comment. I. Hippocr. de Morb. Mulier. Lib. I.* eo quia ipſe *Hipp. l. c. ſ. 2. text. 1.* aſſerit, quod *mulier rariore carne prædita ſit, quam vir*, cui ſententiæ *Sinibaldus in Geneanthr. Lib. 3. tract. 4. c. 1. p. 381.* ſuffragium ſuum addit, quemadmodum Apoſtolus *Petrus 1 Ep. III. 7. mulieres infirmiora* nominat *vaſa*: Sicut porro fæminarum propriam partem eſſe uterum *Sinibaldus l. c. Lib. 4. tr. 1. c. 3. p. 416.* hoc ediſſerit effato; *omnibus cujusque ſpeciei, non omnino imperfectæ, fæminis uterum ineſſe, tanquam propriæ naturæ characteriſmum, docuit apertis fidibus Ariſtoteles Lib. I. hiſt. anim. c. 13.* ita hunc *uterum omnium morborum cauſam eſſe*, indicavit *Hippocr. Lib. II. de Morb. Mul. ſ. 6. text. 1.* quod aſſertum multi medici ſuo comprobant teſtimonio: quare *Rejeſ. in Camp. Elyſ. juc. qv. 46. n. 2.* exclamat: *Si enim ſentinæ uteri locum, naturam, humorum copiam, ſanguinis effluxum intemperiem, putredinem conſenſum deinde, cum ventriculo, jecore, corde, ſepto tranſverſo & cerebro ſpectemus, innumeras ægritudinum myriades, ac accidentium chyliadas hinc inde ſupervenientes videbimus, ut nullus fere ſit morbus,*

bus, qui a conſpurcatiſſimo uteri fonte dimanare non poſſit, ita ut minera quædam merito ſit appellandus. Et quamvis antiquiores nonnunquam utero pluresadverſas, imo plane virulentas tribuant & affingant qualitates,tamen multæ inde ærumnæ,vitæ & ſanitati valde infenſæ, oriuntur, quod etiam teſtatur *Helmontius tr. Aſthma & tuſſis ſ. 17.* quando ait, *ſexus muliebris, ſemel omnes propemodum morbos patitur ex utero, iterumque eodem quatenus homo:* ita porro *Democritus Hippocrati* confitetur *text. 74. ſq.* quando *uterum* nominat *vehemens malum infinitarum ærumnarum in muliere cauſam:* hiſce ſua approbatione & conſenſione accedit *Rolfinck Lib. XI. conſ. 1. p. 877.* & *Wedelius in exercit. medic. philol. Cent. I. dec. 1. exerc. 8.* cui titulus eſt: *Uterus morborum author p. 22.* eloquitur: *Uterus quoddam centrum morborum conſtituit, ex quo omnes, quaſi lineæ quædam ducuntur, omnesque illuc ex toto corpore confluunt:* & *Bartholinus Act. Haffn. Vol. 3. p. 29.* addit: *Uterus eſt officina rerum mirabilium.* In tanta itaque calamitatum officina generatur homo; in qua ipſa viciſſim ob varias cauſas ac viciſſitudines variæ morborum obſervantur origines; inde etiam fæminæ facile ac ſæpe ægrotant, ſed & in diverſos incidunt morbos: quid quod in quolibet ſequioris ſexus ſtatu, variæ morboſæ ingruunt afflictiones: nos hoc loco tantum *Partum* annotamus, qui toto ſuo ſchemate morboſus eſt, nec non variis morboſis conſecutionibus anſam præbet; quare *Primeroſius de Morb. Mulier. Lib. 4. c. 8. p. 325.* ait: *Semper autem maxima cura habenda eſt earum, quæ recenter pepererunt,*

parum enim a vulneratis differunt, adſunt enim ſanguinis fluxus, contuſiones poſt labores, virium dejectio: & cap. 12. p. 336. variis morbis afficiuntur puerperæ, variis de cauſis; vel ob vitium vacuationis Lochiorum, quando ſupprimuntur, aut diminuuntur &c. Et quoniam de Mulierum & præc. Gravidarum Morbis differendi ampliſſima patet occaſio, ita dum hic quidem in diffuſum laborem excurrendi patet opportunitas, nos iterum parientium & puerperarum excretiones ſanguinis advertimus, quæ ob varias alterationes ſupervenientibus ſonticis morbis viam ſternunt; aut enim præmature, aut præpoſtere, aut ſero ſanguinea illa purgatio uterina contingit, aut porro in quantitate exceſſiva & defectiva, aut in qualitate, aut in modo, aut in ordine &c. peccat: ubique morbi inveniunt ſuas radices: unde porro multum intereſt, quo hæc purgamina uterina poſt partum congrue procedant; eo etiam tendit antiquiorum & recentiorum medicorum ſollicitudo, ut in præſervanda, confirmanda & reſtituenda ſanitate fæminis tam extra graviditatis ſtatum, quam poſt illum uterinas purgationes in debitum ordinem & ſucceſſum convertant, quando & quamdiu videlicet illis juſta temporis ratio periodus & opportunitas affulget: haud tamen in hac obſervatione rariſſime occurrentia & alium rei ſtatum inferentia phænomena, regulam pro imitatione & utili applicatione conſtituunt, quando forte una alterave obſervatio hiſtorias ac exempla fæminarum, quibus nunquam ulla uteri purgamina citra tamen aliquod præjudicium contigerant, profert;

fert; quales caſus ultra ſcientiam & curioſam admirationem, vix alterius uſus & dijudicationis ſunt, niſi inſolitis & raris obſervationibus annumerari debeant, interim notitia talium caſuum non omnimode rejicitur, modo aliis ſcitu dignioribus & utilioribus non præferantur: hinc monitum *Cordæi in Comment. VII. Lib. I. Hipp. de Morb. Mul.* advertimus, quo ediſſerit: *Cujusque Medici hoc eſſe debere conſilium, ut referantur omnia ſemper ad utilitatem & ſolatium fatigatorum: non ſolum quippe medicus eſſe debet naturæ imitator, ſed ejus etiam miniſter affectus bene, i. e. benevolus,* illum benevolum judicamus eſſe Medicum, qui ſalutares naturæ operationes & evacuationes a turbis ac offenſis præmunit, in juſto ſucceſſu conſervare adjuvat, aut in ordinem debitum iterum convertere & dirigere annititur, ſic & imitatur naturam & dextre cum eximia fruge ac uſu, plus quam alia opinionum ac inſomniorum monſtra, etiam eidem miniſtrat: Quantum itaque interſit proceſſum excretionum ſanguinearum in fæminis recte noſſe & dirigere, quotidiana edocet experientia, cum quibus ſub congruis reſpectibus vita & ſanitas, morbus & mors arctum nexum ſervare ſolent: Et quo magis prævalet Partus & Puerperii ſtatus ratione morboſarum qualitatum, eo digniorem diſquiſitionem meretur obſervatio purgaminis ſic dicti ſanguinei, proxime cum Partu cohærentis: quæ conſideratio nos permovit, ut præſenti Inauguralis Diſſertationis Specimine de LOCHIORVM SVPPRESSIONE agere in animum induxerimus; cui conatui ut cœle-

ſtis

ſtis Gratia annuat, eidemque exoptatos largiatur ſucceſſus atque uſus, eſt quod devotiſſimis votis contendimus.

§. I.

QVod *Hippocrates* de *Natura Pueri ſ. 13. text. 1. ſeq.* elocutus eſt: *Si non purgetur, purgaminibus partus mulier, morbus ipſam magnus corripiet, & periculum vitæ incurret, niſi cito curetur, & quis convenientem ipſi purgationem inducat*, id in memoriam revocantes, eapropter *morboſum* & *periculoſum* illum *Lochiorum* ſtatum explicare cogitamus, qui a *legitimo* & *congruo* illorum proceſſu & ſucceſſu *alienus* eſt: *Lochia* itaque *ſuppreſſa* in *conſtitutione*, qualitate & *efficacia* ſua inquirere & indicare placet: haud vero in *nominum* explicatione diu hærere lubet, cum rerum *medicarum* vel leviter gnaro *tituli* nervus innoteſcat: *Lochia* itaque Medici appellant illum *ſanguinis uterinum* fluxum, qui fœtus partum & ſecundinarum ab utero avulſionem & conſequentem excluſionem in ſtatu *ordinario* excipit, quare *antiquiſſimi* medici illum nomine *Purgaminum Puerperarum* denotare ſolent: ita *Langius Lib. 2. ep. XI.* dicit: *hanc poſt partum ſanguinis purgationem veteres* λοχίων κένωσιν *appellarunt*: & *Gorræus definit. Medic.* ſub hoc tit. ait: *Lochia dicuntur omnia, quæ poſt fœtum & ſecundas a puerpera exeunt: Sunt autem revera* καταμήνια, *a quibus tamen ſola ratione differunt, quod hæc ante partum, illa poſt partum ſic appellentur:* hoc loco nonnulla *Foëſii* verba in *Oeconom. Hipp. tit.* λοχίη κάθαρσις annotamus: *hæc ſanguinis poſt partum ſecundum naturam vacuatio, quæ* λοχίων

κένωσις

κένωσις antiquis vocatur, ut ſcribit Galenus Comment. 3. Lib. 3. Epid. crebro ἡ λοχίη aut λοχείη κάθαρσις dicitur &c. & porro: *Veteres Medici λοχείαν κάθαρσιν h. e. puerperii purgationem, non ſimpliciter evacuationem nominarunt: conf. Sylvius Prax. Med. Lib. 3. c. 8. ſ. 5.* hujus purgationis Puerperii *Hippocr. in lib. de Nat. Pueri de Morb. Mulier.* multiplicem mentionem facit: nec tamen multum illi differentiæ inhærere placet, quam *Cordæus in Lib. I. Hipp. de Morb. Mulier. Comment. I. p. 12. & Comment. 7. p. 447. Sennertus in Prax. Lib. 4. Part. 2. Sect. 7. c. 3. ex Hippocrate* proferunt, inter λοχεῖα & λοχίην, *ubi λοχεῖα ſ. λοχία ipſa illa poſt partum purgamenta, ſeu materiam & humorem, qui evacuatur, ſignificare dicitur.* λοχίη vero, aut λοχείη dicit *Sennertus, eſt evacuatio ſ. effluxus illius materiæ ut ex Hipp. Lib. I. de Morb. Mul. in init. apparet:* aliam itaque *Hippocrates* purgationem poſt partum *ſanis mulieribus familiarem* recenſet, ubi *ſanguis effluit, quaſi in modo mactata victima isque cito concreſcit, qui integer, ſincerus, floridus, & roſei coloris eſt;* aliam commemorat, ſi *mulier integra valetudine non fruitur & cacochymica eſt, quarum ſanguis nunc aquoſus, nunc bilioſus, nunc melancholicus eſt, nec in omnibus eadem quantitate fluit, nec in omnibus eodem tempore durat:* Nos præſenti themate de *illo Lochiorum* fluxu diſſerimus, qui in naturali, *ordinario* & conſueto ſtatu procedere ſolet & debet, cujus præternaturalem ac *morboſum defectum* explicare lubet: quare in titulo quidem *abſolutam* ejus *Suppreſſionem* annotavimus, ſed in reliqua deductione *imminutionem*, aut *inſufficientem* progreſſum, i. e. *deficientem* quantitatem & *ſuppreſſam* copiam & durationem hujus fluxus una conciliata-

ciliare placet: qui defectus ſicut *gradu* diſcrepat, ita etiam quoad *morboſam* ſuam offenſionem de *præſenti* & *futuro*, gradu differre ſolet: eſt itaque hic *ſanguinis* fluxus *poſt partum* abſolute neceſſarius & ſalubris, non modo eapropter, ut *Sylvius in Prax. Lib.3. c. 8.* judicat, quo uterus, qui antea pro *fœtus nutrimento* multo ſanguine oppletus fuit, nunc poſt illius *excluſionem*, in *priſtinam parvitatem* revertatur, ubi ſimul addit: *voluit Deus, ut iſte ſanguis poſt partum efflueret, & quidem intra dies paucos, quem ſanguinis fluxum Lochiorum nomine vocant medici:* ſed & ob *læſionem continui*, dum ſuperficialis *uteri ſubſtantia*, & *invicem* communicantes *venæ* & *arteriæ*, cum *placenta uterina* cohærentes, dilacerantur; quo porro tam diu retenta uteri *purgamina* in ordinem ducantur; quo ſubſtantia uteri *multo* ſanguine hactenus impleta, *depleatur* & ſuſpecta *ſtagnatio* & ſtaſis avertatur; quo *univerſum* corpus a *ſuperflua* ſanguinis copia liberetur, quemadmodum utplurimum *Gravidæ* ſuſpecte *Plethoricæ* exiſtunt: quo ex parte *læſio* uteri ad *faciliorem conſolidationem* præparetur, ſiquidem *omnes* vulnerationes & dilacerationes *ſufficientem* ſanguinis emanationem requirunt, ex *defectiva* viciſſim tali cruentatione in reliqua *reſtitutione* valde *impediuntur*; quo futuro *Menſium* fluxui iterum via paretur; hinc juxta antiquiores & recentiores *Menſium* & *Lochiorum* fluxus magnam habent convenientiam, ut infra annotabimus §.2.& 3. quare allegatus *Sylvius l.c.* ait: *Solent autem utplurimum quibus copioſe fluunt Menſes, copioſum quoque pati Lochiorum fluxum & contra: ideo cum ad puerperas & primo præſertim in puerperio vocantur Medici, ac de Lochiorum*

fluxu

fluxu occurrit ſollicitudo, inquirendum eſt in Menſtrui fluxus modum & copiam, quo conjicere liceat, an fluxus Lochiorum cenſendus naturalis, vel ab ipſo plus minus deflectens. Ex quibus omnibus nunc patet, *Suppreſſionem Lochiorum* accidens *præternaturale* & *morboſum* eſſe, quia Lochia *formaliter* & eſſentialiter *purgationem* i. e. *evacuationem*, aut fluxionem complectuntur; hinc Lochia non debent ſubſiſtere, quando fluere debent, *nec fluere*, quando *acquieſcere* iterumque ceſſare debent.

§. II.

Hic Lochiorum *defectus* juxta certam *relationem* æſtimandus eſt, ſiquidem ſecundum *Hippocratis* annotationem *de Natura Pueri ſ. 14. text. 7. 8. Purgatio Puerperii in primis diebus plurima procedit, deinde paucior, donec deſinat:* quare in ſtatu *ordinario initium* ſuum, iterumque *finem opportunum* habet, in quo termino *legitimus* illius proceſſus agnoſcitur & in *exceſſu* ac *defectu* dijudicatur: neque etiam *generalis* ac *abſoluta* inter noſtrates eſt menſura, quam *Hippocr. Lib. I. de Morb. Mulier. ſ. 98. text. 1. ſq.* profert, dum ait: *Prodeunt Puerperii purgamenta ſanæ mulieri ſufficienter* (hucusque bene) *primum ſesquiheminæ menſura, aut paulo plura, poſtea adhuc pauciora, juxta hanc rationem, donec ceſſent: prodeunt autem velut ſanguis a victima, ſi ſana velut dixi mulier fuerit, & ſana futura eſt - - & poſt partum plerumque ſanæ mulieri contingit, ut poſt puellæ partum in quadraginta duobus diebus diuturniſſima purgatio fiat: extra periculum autem eſt etiam ſi viginti quinque diebus purgetur: Poſt maſculi vero partum purgatio diuturnior fit in triginta diebus, extra periculum eſt etiam, quæ in viginti diebus contingit:* quare

paulo ante *Hipp.* dicit: *Si nec mulier ſana ſit, nec ſanitatem conſecutura, tum purgatio parcior & ſpecie quidem deterior eſt: vid. Cordæus l. c. comment. 3. p. 210. & comment. 6. p. 411. Mercatus Opp. Tom. IV. Lib. 4. cap. 9. & 10.* dicit: *quod naturalis poſt partum purgatio neceſſario copioſa eſſe* debeat: illud interim hoc loco allegare placet, quod aliquibus *Lochiorum* fluxus longinquior & *durabilior* ſit, aliis *brevior*, quibusdam *largior*, nonnullis comparate *parcior*: quare fæminis eminenter *plethoricis*, de *calido* temperamento participantibus, diæta *ſpirituoſa* fruentibus, frequenti *animi corporisque* commotione occupatis, *naturali* modo, ſolito more, aut ex *hæreditaria* diſpoſitione *largiorem ſanguificationem* & *menſtruam* purgationem ſubeuntibus, frequentioribus & acerbioribus *orgaſticis* ſanguinis commotionibus obnoxiis, *laborioſo* partu exercitatis, medicamentis *calefacientibus* tractatis, *ſucculento* habitu corporis præditis, majori *uterina placenta* qualeficatis, *exæſtuationibus* ſanguinis *venereis* deditis &c. regulariter quaſi, *largius* Lochia fluere ſolent & debent, ita ut non nude *corporis molem* & extenſionem, ſed & *morum* ac *motuum* virtutem æſtimare & conciliare debeamus: proinde etiam medici, ut modo indicavimus, *Menſium* & *Lochiorum* ſtatum comparare ſolent; hinc ex *Sylvio Bonetus in Polyalth. Lib. V. de Affect. Mulier. cap. 26. p. 328.* judicat: *quibus naturaliter Menſtrua ſolent eſſe parca, nec mirum nec noxium eſt Lochia fluere pauca, quin ſalutare potius ac utile:* Et quamvis fæminæ hunc fluxum *melius* ferant, ſi *largior* eſt, quam ſi *parcior* fuerit, ut propterea *Primeroſius de Morb. Mulier. Lib. 4. c. 10. p. 330.* eloquatur: *Puerperæ parum differunt a vulneratis,*

niſi

niſi quod in illis ſanguis largius fluat, & *diutius quam in vulnere;* tamen idem author p. 331. de modo allegato *Hippocratico* termino, Lochiis conſtituto dicit, *non eſt omnibus idem terminus ;* & porro: *variari poteſt hæc menſura pro regionum, temperamenti diverſitate ac victus ratione :* pergit mox: *igitur puerperam libere convenit & liberaliter purgari, ſecus plurimis ſubjicitur morbis :* Quodſi itaque per *initia* hic Lochiorum fluxus *liberalius* & vegetius proceſſerit, tunc ſi *maturius* iterum ceſſat, *ſuppreſſus* haud dicendus eſt, & ſi *moderate* ſuccedens, *paulo diutius* continuaverit, pro *excedente* declarari *haud* debet: quam ob rem hic ſanguinis fluxus *terminum* etiam ſuum involvit, qui ex præcedentibus cauſis, qualitatibus & circumſtantiis, nec non fæminarum *viribus* dijudicari debet: nec tamen illæ *rariores* hiſtoriæ *commune* judicium turbare & impedire poſſunt, quando *Salmuth Lochia puerperæ nulla, Cent. 3. obſ. 89; Hagendornius Lochia nec ante, nec poſt partum videntem prægnantem Cent. 3. hiſt. 9. p. 293, A. N. C. Lochiorum defectum perpetuum, in fæmina ſana ſæpiusque puerpera facta Dec. I. an. 3. obſ. 265. Stalp. Van der Wiel obſ. 78. de Puerpera absque Lochiis* (in annot. ad hanc obſerv. allegantur caſus analogi ex *Schenckii Lib. 4. Marcello Donato Lib. 4. c. 23. Rhodio Cent. 3. obſ. 54.*) commemorant: hinc *Bonetus l. c. ex Sylvio* dicit: *raro nullus obſervatur Lochiorum fluxus*, NB. *niſi cum evidenti Puerperæ noxa:* ea propter ex eo, quod utplurimum contingit judicium formandum eſt, tales enim caſus præter reliquam raritatem valde ſunt *ambigui*, ut juxta illos, reliqui conſueti æſtimari haud queant : notandum tamen quod Hagendornii mulier juvencula *phthiſica* fuerit, &

B 3 mox

mox poſt partum febre ardente afflicta *expiraverit*, altera etiam *hydropica* extitit, adeoque ob rationem *adverſæ* ſanitatis *Lochia non* experta fuit: *alia* fæmina, cujus in *A. N. C. Volcamerus* ex relatione *Ayreri* mentionem facit, *ſingulares* poſſidet qualitates, cui *ominoſum* commercium cum *genio* quodam interceſſit: *alia* fæmina allegatur a *Cummeni in A. N. C. l. c. obſ. 132.* de qua author enarrat, quod in eadem *puerpera* facta *exigua, vel vix ſenſibilis Lochiorum ſecuta ſit purgatio;* refert vero de eadem: *eſt autem hæc fæmina pauci ſanguinis, adeo ut vix ſemel intra trimeſtre utero, ut ipſamet mihi retulit, purgetur Salmuthus* de ſuo exemplo commemorat, quod ſit *ſicciſſimæ conſtitutionis, & variis morbis, toto impraegnationis tempore conflictata fuerit:* addimus denique exemplum, quod *Sommerus in A. N. C. Dec. 2. an. 1. obſ. 41. ſub tit. Mulier nec ante, nec per, nec poſt partum Menſes aut Lochia paſſa* & ex illis *Bonetus in Medic. Septent. Part. II. Lib. 4. Sect. 3. obſ. 1. p. 110.* nec non in *Polyalth. l. c. p. 397.* recenſet: ex plurimis vero hiſce exemplorum ſpeciminibus inclareſcit, quod *peculiares* concurrant circumſtantiæ, quæ ad *communem* applicationem duci haud poſſunt: quare imminutio & ſuppreſſio Lochiorum utplurimum *morboſa* & ominoſa exiſtit: Denique annectimus caſum fæminæ hujus urbis, quæ *antequam primas* Menſium eruptiones ſubiit, in *matrimonium* ducta, valde *irregulares* conceptiones, impraegnationes, geſtationis progreſſus, & partus paſſa erat: hæc in quinto partu *nulla* fere *Lochia* experta fuerat ſine ſingulari detrimento, cui ſtatui *quartâ* puerperii ſeptimanâ ſupervenit periculoſa *purpura;* hæc fæmina ſextum partum poſtea

ſatis

ſatis prompte toleravit & expedivit, quem, dum iterum Lochiorum *imminutio* exceperat, tandem accidit, ut poſt ingeſtum cereviſiæ *frigidæ* potum, *ſubita* eadem morte extincta fuerit: Fæminæ cui *nunquam Menſes* & *Lochia exigua* fluxerant, reminiſcitur *Hildanus Cent.* 5. *obſ.* 41.

§. III.

Præmiſſa hac *generali* præparatione, nunc *Hiſtoriam* Suppreſſorum Lochiorum tradere lubet: in illa vero *ſubjectorum qualitates* aliquas, ad hanc alterationem *facilius* diſponentes, enarrare lubet: utut vero *omnes* puerperæ in *Lochiorum* ſucceſſu alterari & *turbari* poſſunt, & pro diverſitate ac *relatione* cauſarum etiam *interdum* ſolent, tamen ob *peculiares* qualitates *una præ altera* majorem *proclivitatem* in turbas haſce habere ſolent: quare fæminæ ob certas cauſas, ſi *eminenter plethoricæ* ſunt, Lochiorum *Suppreſſioni* ſubjiciuntur, quando *fortior congeſtoria* commotio *uterum* ſanguine *obruit*, *nimiumque* opplet, ut turgida hæc tam *ſubſtantiæ* muſculoſæ, quam *vaſorum* ſanguiferorum oppletio & accumulatio ſanguinis per rationes concurrentes *phyſico-mechanico-hydraulicas*, liberum effluxum *copioſi* illius ſanguinis *impediat*; ſiquidem aliàs *turgida* hæc humorum plenitudo *liberum* illorum progreſſum impeditiorem reddere & valde turbare ſolet, dum ob *nimiam* partium *impletionem* facile *infarctus* & *ſtagnationes* oriuntur: & hoc tanto *facilius* contingit, ſi hæc *turgida* ſanguinis abundantia vel per *laborioſum* ac *difficilem* partum, vel ob uſum *calefacientium* mediorum & remediorum valde commota & *orgaſtica* agitatione impulſa fuit, vel ſi ob conſtitutionem reliquam corporis *calidam* non modo ſanguis alioquin

ad-

admodum *ſubtilis* & ad *ebullitiones* pronus, ſed & *motus* ad *exceſſus* cœterum proclives ſunt: proinde hic *eximie plethoricus* ſtatus, cum *ſpiſſitudine mediocri* humorum *conjunctus*, tanto *facilius* prædictas Lochiorum ſuppreſſiones cauſari poteſt & ſolet, quando facile *aperturæ* illæ, ſanguinis emanationi ac *profluvio* patentes, tali ſanguine, duplici *præjudicioſa* qualitate prædito, obruuntur & *obſtruuntur*: præterea multum ad hanc Lochiorum oppreſſionem contribuit *craſſities* ſanguinis, quæ ſub *graviditatis* ſtatu tanto facilius augeſcit, adeoque prævio *partu* commota ad tales *occluſiones* inferendas facile diſponit: proinde ſubjecta *torpidioris* temperamenti, velut *phlegmatica*, *eminenter* talia, & cum *melancholico* temperamento conjuncta in *omnibus* excretionibus facile *defectum*, quam exceſſum experiuntur, in quibus *mucida* ſanguinis intemperies, concurrente *flacciditate* uteri poſt partum, & prædicto *motuum languore* ac *neglectu*, talem Lochiorum imminutionem provocare poteſt & ſolet: quando porro ſubjecta valde *debilia* ſunt, perinde tunc in iisdem Lochialis fluxus *defectus* ingruit, quæ debilitas & *infirmitas* nonnullis ſubjectis *connata*, aliquibus ex *graviditatis* ſtatu *morboſo* & partu *periculoſo* ac *difficili* adſcititia eſt: qui *totalis* virtutis *motricis* ſtatus *infirmus* in hoc negotio purgaminis uterini poſt partum, ominoſos tales defectus infert: deinde Lochiorum *defectivum* fluxum facilius experiuntur ſubjecta *ſiccioris* habitus corporis, in quibus *fluidæ* partes citius *congrumeſcunt* & *ſolidæ* contrahuntur, quemadmodum aliàs *fluidæ* partes per *aridas ſolidas* ægrius progrediuntur; quicquod utplurimum *ſiccitas* partium *ſolidarum*, craſſitiem & *viſciditatem* fluida-

rum

rum conjunctam habet, quæ *utræque* qualitates *libero* Lochiorum ſucceſſui perquam *contrariantur :* Deinde ſubjecta, quæ antea *difficili*, *parco*, *impedito* ac anomalo *Menſium* ſucceſſu laborarunt, æque facile *ſimiles* Lochialis fluxus qualitates experiuntur, ſicut in *præcedentibus* §. I. hanc *Menſium* & *Lochiorum convenientiam* annotavimus, qualem collationem *Lochiorum cum menſtruis* inſtituit *Duretus in Hollerium Lib.I. cap. 58. de Morb. intern.* & *Dolæus Encyclop. Med. dogm. Lib.5. de Morb. Mul. c.8. ſ.3.* dicit: *Mulieres, quibus copioſa fluunt Menſtrua, etiam Lochiorum fluxum patiuntur largiorem :* Subinde ſubjecta, quibus moleſtæ & tenaces *alvi retentiones* ac *obſtructiones* familiares ſunt, utplurimum *Menſium* & *Lochiorum* ſucceſſum *difficilem* & *inſufficientem* experiuntur; hinc *Bartholinus in Act. Haffn. Vol. 2. obſ.5. p.7.* dicit: *memini in puerpera parciorem Lochiorum fluxum, alvi liberaliori obſequio compenſatum* & *Ranchinus de Morb. poſt Partum c.5.* ait: *quemadmodum alvi clauſura Lochia retinet, ita viciſſim liberatio hæc facilitat :* hinc *plurimi* medici ad Lochiorum *promotionem alvi liberationem* commendant. *conf. Bartholinus Act. Haffn. Vol. 2. obſ.5. p.7. Cent.3. hiſt. 17. Mercatus de Morb. Mul. cap. X. &c.* *Multum* inſuper ad Lochiorum retentionem contribuit, magna *Senſibilitas* in ſubjectis obvia, quæ *leviſſimas* offenſionum cauſas, *celeri* & *potenti* effectu percipit, ac in *præjudicioſas* relationes & operationes conjicit, imo in *perturbationes totum* Proceſſum Lochiorum facile convertit, quoniam illa in *motuum* vitia *exceſſiva*, aut *defectiva* cito & prompte delabitur: Præter hæc momenta in ſubjectis etiam advertenda eſt *proclivitas diſtincta* ad repentinas & efficaces *ſtri-*

 ēturas

ſturas partium *ſpaſmodicas*, aut ad intemperiem aëris *frigiduſculam* percipiendam, welche ſehr froſtig ſind: utraque qualitas facile ſuſpectas, firmas ac præcoces *uteri conſtrictiones* cauſari ſolet, unde Lochiorum ſucceſſus *cito reprimitur*: tandem etiam *tenera* partium conſtitutio *non parum* ad hunc affectum contribuit, quando poſt partum uterus cito *collabitur*, ac *tenera vaſa* ſanguifera *comprimit*, ut ſanguinem aut *inſufficienter*, aut *plane* non profundant: quæ qualitates, præter *alias* plures, in hujus ſuppreſſi Lochiorum fluxus conſideratione, probe annotandæ & ad uſum *practicum* applicandæ ſunt.

§. IV.

In *Hiſtorica* commemoratione Suppreſſionis Lochiorum, quoad *modum*, *gradum* ac *tempus* notandum eſt, quod Lochia interdum *ſubito poſt partum ſimul* & *ſemel* retineantur, ut *nihil* ſanguinis ex uterinis locis effluat, indeque utplurimum *confeſtim* ac magna vehementia *morboſa* pathemata irruant: in aliis puerperis poſt partum Lochia *parcius* & *difficilius* ſuccedunt, donec poſt *paucos* dies omnimode *ceſſent*, ac tragœdiam ſuam *morboſam* aperiant: in quibusdam Lochia primo & altero die *legitime*, nec tamen exceſſive effluunt, mox vero *ſubito* ſupprimuntur; in aliis *primo poſt partum* die *largiter* Lochia fluunt, poſtea vero *confeſtim* opprimuntur, in aliquibus ſub *parco* ſucceſſu *præmature* quarto aut quinto die retinetur Lochiorum fluxus, & hoc etiam modo *defectum* ac ſuppreſſionem quandam teſtatur, cum quo ultimo ſtatu æque *morboſæ* afflictiones coincidunt: ipſa vero *ſigna*, *ſuppreſſa* Lochia denotantia, *Hipp. Lib. I. de Morb. Mulier. ſ. 58. text. 2. ſq.* ita deſcribit: *cum mulie-*

re

ri partus purgamenta non fuerint purgata - - dolor habet lumbos & lateris mollitudinem & inguina & femora & pedes amare dolet, & venter attollitur, & horrores per corpus diſcurrunt: ex talibus autem febres fiunt acutæ: hanc ſignorum relationem continuat *Hippocr. ſeqq. ſſ.* & *varias morboſas* afflictiones commemorat, quæ Lochiorum *defectivum* ſucceſſum excipiunt: inter illa allegantur *tumor crurum* & *ventris*, *rigor* & *dolor ventrem* ac *lumbos* affligens, *viſcera* plane occupans, *animi deliquium*, *febris*, *rubor faciei*, *perfrigeratio*, *pulſus debilis*, *celer*, *acutus*, *dolor articulorum* in *manibus*, *cruribus* & *lumbis*, *impotentia ſpinæ*, *inguinum colli*, *urina fuliginoſa*, (quam *Mercatus de Puerper. & nutric. affect. c. X. Rodericus a Caſtro de Morb. Mul. Part. 2. c. XI. p. 301. ex Galeno* allegant) *uteri inflammatio*, *cibi faſtidium*, *vigiliæ*, *puncturæ*, *ſeceſſio nigrorum*, *graveolentium &c.* qualia ſigna ex *Hipp. Celſus Roderic. a Caſtro de Morb. Mul. P. 2. c. XI. p. 301. Mercatus l. cit. Primeroſ. de Morb. Mulier. Lib. 4. c. 10. p. 332. Mercurialis*, *Sennertus*, *Ettmüllerus &c.* ubi de *Loch. diminut* & *ſuppr.* agunt, recenſent: ex hac commemoratione facile inclareſcit, quam attente *antiquiores* Medici *morboſa* pathemata annotaverint, quæ Lochiorum *ſuppreſſionem*, ſpecie *diverſa* ac *numeroſa*, *proxime* & *ſucceſſive* excipere ſolent: *Seorſim* vero illa nunc recenſenda erunt: quare utplurimum corripit *diſtincta anguſtia* in *abdomine* & *præcordiali* regione affligens, conjuncta cum eximia *inquietudine*, has regiones moleſtante; ſiquidem dolorificæ *tenſiones ſpaſticæ*, aliquando *hyſterico - convulſivæ*, *colica convulſiva*, angentes abdominis *diſtenſiones*, *inflationes*, preſſiones, *interni ardores*, *alvi* & *urinæ retentiones*, *teneſmi* &

ſpaſtici conatus *urinæ* excretionem cum magno *angore* comitantes, oppreſſiones *reſpirationis*, convulſivæ *uteri* agitationes, *lumborum* valde affligentes *tenſiones*, præcordiales *ſuffocativæ* anguſtationes, *ſpaſmi ventriculi* valde dolorifici, *morſicantes* illius moleſtiæ, *colico - lipothymico - emetica* pathemata, *inflationes* anguſtantes *hypochondriorum*, *vomitus* cum *ſyncope* alternantes, *ardor ventriculi* & ani, *ructus*, *ardor* in *genitalibus*, *inflammatio* præc. *uteri*, *febris continua* cum magna *anguſtia* conjuncta, *rigor* ſuperficiei corporis & connexa *perfrigeratio* extremorum, quæ ſigna ultima *uteri inflammationem* indicant, *ſudor frigidus*, ſumma *virium* proſtratio, vehemens *ebullitio* ſanguinis, cum magno *angore* & *æſtu* ſociata, multæ *vigiliæ*, eximia animi ac corporis *inquietudo*, *dolores* immenſi capitis, *ſtrangulatio faucium hyſterica*, *ſiccitas* nimia interna & *oris*, dolores modo in *dextro*, in aliis fæminis in *ſiniſtro* hypochondrio, adeoque in *hepate* & *liene*; harumque partium *confiniis* oriuntur, quandoque has partes corripit *inflatio*, *tumor* & *angens* alia afflictio, ſicut *Diemerbræck obſ. 19.* talem affectum *ſpleneticum* commemorat, qui Lochiorum ſuppreſſionem ſecutus eſt: aliquando hunc affectum comitantur & excipiunt, morbi *pectoris* & *capitis*, velut *aſthmata ſpaſtica* (*Sylvaticus Cent. IV. conſ. XI.* recenſet caſum *Lochiorum poſt abortum ſuppreſſorum*, utpote *cauſam præfocationis uterinæ*, *anguſtiæ ſub coſtis mendoſis*, *cum frigiditate partium inferiorum ſiniſtri lateris*) *ſuffocativæ* comminationes, *palpitationes cordis*; *angina*, *peripnevmonia*, molimina *hæmoptyica*, *actualis* hæmoptyſis, (*vid. Cordæus Comment. 4. in Hipp. Lib. 1. de Morb. Mul. p. 278.*) *catarrhus* ſuffocativus, conſequens *phthiſis* (qualem

phthi-

phthiſin ex Loch. non rite fluentibus ortam recenſet *Cattier obſ. 11.)* huc pertinet relatio *Mercati de Puerper. & nutricum affectionibus cap. 10. quippe vel febres*, ait, *vel difficiles reſpirationes*, anginas, pleuritides, paraplexias, *maniam, melancholiam ac non raro phrenitidem fieri conſpicimus, vel in utero grave aliquod malum, ut optime animadvertit Avicenna 21. 3. tr. 2. c. 35. quod intelligere oportet niſi ſudor aliquis copioſus erumpat, quem millies fæminas ab his periculis eripuiſſe experimento didicimus:* quædam fæminæ graviſſimis *doloribus capitis, phrenitide, deliriis*, inſultibus *apoplecticis* aut *actuali Apoplexia* corripiuntur: ita *Bollonius Epidem. p. 214.* recenſet caſum de *Lochiorum ſuppreſſione cum difficultate ſpirandi, febri aſſidua, deliriis;* nonnunqum hunc affectum *ſubitanea ſtaſis* ſanguinis in *abdomine*, aut *convulſiva* viſcerum contractio & ſimultanea *oppreſſio thoracis, pulmonum*, & *cordis* ac *repentina mors* obruit: ex quibus ſingulis ſignis facile conſtat, quam *multiplex, numeroſa* & *diſcrepans* pathematum morboſorum, Lochiorum ſuppreſſionem excipientium congeries ſit ac caterva.

§. V.

Hiſce commemoratis ſignis adhuc plura in *hiſtorica* illorum enarratione, ſocianda ſunt: facile itaque Lochiorum defectum ſequuntur *febres continuæ* ſic dictæ *putridæ (vid. Guldenklee Lib. IV. de Morb. Mul. caſ. 34. de Febre continua ex Lochior. ſuppr.)* aut *inflammatoriæ*, aliquando *continentes*, non raro *purpuratæ, (conf. D. D. Præſidis diſp. de Purpura Puerperarum)* moleſti & angentes *orgaſmi ſanguinis*, cum ſuſpecta *perhorreſcentia* ſuperficiei corporis & extremitatum alternantes, dolores *anguſtantes, præcordia* velut opprimentes, *vertigines* ſu-

ſpectæ, *obſcurationes* oculorum, crebræ *lipothymiæ*, pulſus nunc *febrilis*, nunc *durus* & magnus, nunc *debilis*, *tardus*, *inæqualis*, *intermittens*, *ſudor anxius* & *frigidus*, dolores *pulſatiles*, modo in *abdomine*, modo in *capite*, *facies torva*, *anxia*, aliquando *inflata* & *rubicunda*, dolor *capitis* quandoque *lancinatorius*, interdum *gravativus* & *radicem narium preſſorius*, ſub omine *moliminis hæmorrhagici*, per *nares* exitum quærentis, quemadmodum *Cordæus Comment. 4. p. m. 278. Mercatus l. c. p. 378. Salmuth. Cent. I. obſ. 89.* & *A. N. C. Dec. 1. an. 2. obſ. 184. Hoffmannus in not. ad Hartmanni Prax. chymiatr. p. 872. Lochiorum per nares* fluentium mentionem faciunt: aliquando *dolor* eximius *inteſtina* affligit & quidem *inteſtinum* rectum cum *ardore*, aggravante *expreſſione* & *teneſmo* conjunctus, hinc *Lochia per alvum* erumpunt. *vid. Bartholinus Cent. 3. hiſt. 19:* quasdam fæminas corripit eximia *virium proſtratio*, cum *tremore* & *refrigeratione* membrorum: quædam a *retentis* Lochiis in *deliria* vel *tranſitoria* & cum *febre* conjuncta, vel *chronica* incidunt: *Sylvaticus Cent. 1. conſ. 59. Melancholiam a ſuppreſſis Lochiis* recenſet: in aliquibus fæminis congeſtio humorum a *ſuppreſſis Lochiis mammas* vehementer occupat, & in illis graves *dolores*, ſuſpectos *tumores*, quin plane periculoſas *corruptiones* cauſatur: quando *Purpura* Lochiorum defectum ſequitur, tunc communiter *febrem*, graviſſimam *præcordialem anguſtiam*, *lipothymias*, *virium proſtrationes* & *deliria* cauſatur *conf.* Breßl. Geſch. 8. Verſ. *p. 737:* ita porro facile a *Lochiorum* turbis *Pleuritis* originem trahit, quemadmodum caſum *Pleuritidis* ex *Lochiorum ſuppreſſione* enarrat *Guldenklee Lib. IV. de Morb. Mulier. caſ. 35.* quo pertinet hiſtoria, quam recen-

ſet

ſet *Riedlinus Lin. Med. An.* 2. *Januar. obſ.* 31. *p.* 50. de *Pleuritide per Lochia ſoluta*, ſicut ſtatus *Puerperii* ob *alias* etiam cauſas cum *Pleuritide* conſpirare ſolet, teſtante *Riedlino loc. eod.* & *Valleriola Lib. V. obſ.* 10. *Schenckius Lib.* 4. *tit. de puerperis. obſ.* 7. *de puerpera pleuritica. ex Douyneto in apolog. de Podagra. conf. Rod. a Caſtro, Primeroſius loc. cit.* præter hæc ſigna ex *Lochiorum ſuppreſſione* recenſet porro *Binninger Cent. I. obſ.* 59. *Senſum refrigerii in ſpina dorſi & ſoporem ſine febre*, qui author *Cent.* 2. *obſ.* 45. hunc caſum profert ſub tit. *de Affectionis hyſtericæ variis ſymptomatis a Lochiorum ſuppreſſione*, cujus verba allegare lubet, quoniam *hiſtoricam* præſentem tractationem illuſtrant: *paucis a puerperio diebus mediocriter a Lochiis purgata lectum deſerit, rigido tunc cælo inviſentes ſe mulierculas ad domus infimas ſcalas ſæpius comitata, inde magis adhuc imminutis & ſuppreſſis purgamentis, prout impuritates regurgitantes has vel illas partes per ſe, vel per conſenſum afficerent, diverſa acceſſerunt ſymptomata: capitis gravitas & in ſomnum propenſio, dolor lateris dextri pungens vagus, inque ſcapularum articulationibus inſignis, cum decubitu in ſolam ſpinam facili. Sputabat ſanguinem tenuem, modicum & ſubflavum, filamentorum ſpecie pituitæ confuſum, ſat longis intervallis, noctu maxime poſt levem tuſſiculam: ſentiebat in collo quaſi ſuffocantem globum, urebat febris continua, cum pulſu debili & celeri; cujus ardore linguæ latera in longitudinem tandem denigrata ſunt: comitabantur inappetentia, ſitis, copioſi ſudores quotidiani, imprimis ſub noctem, cum lipothymia; alvus dura & laborioſa erat & non niſi clyſterum injectione ſubducenda: in urina fuliginoſi quid apparebat, quæ etiam debilitata veſica, aliquo-*

ties

ties involuntarie tandem profluebat: allegavimus authoris verba eapropter, quoniam in hac ægra *concurrerunt* ſymptomata, quæ in aliis *tanto numero* conjuncta eſſe haud ſolent: quædam fœminæ *ſanguineo-cholerici*, aut *ſanguineo-melancholici* temperamenti ob Lochiorum ſuppreſſionem *articulorum* morbis, quos multi præcipue *antiquiores* medici annotant, corripiuntur, velut *arthriticis*, aut *arthritico-rhevmaticis*, quales ſpaſtici morbi aliquando *pertinaces* evadunt, ut non modo in *longiora* tempora ſe extendant, ſed & interdum fatalem & ægre curabilem *contracturam* poſt ſe trahant, aut *paralytoideum* affectum accerſant: *Henr. ab Heer obſ. 14. p. 182.* ex *Lochiorum imminutto fluxu* recenſet ortam *inflammationem uteri & febrem*, addit: *dolebant præter inguem, coſtæ & coxæ & de capitis media poſtremaque parte, multum querebatur: alvus & veſica parum vel nihil excernebant, reſpiratio brevis, pulſus crebri, exiguæ lipothymiæ:* quædam fœminæ a Lochiorum *defectu* vexantur moleſtiis & *moliminibus hæmorrhoidalibus. conf. D. D. Præſidis diſp. de Hæmorrhoidibus Gravidarum & Puerperarum, Wiel l. cit.* non raro Lochiorum imminutiones varia *ventriculi* incommoda cauſantur. *vid. Riedlinus Lin. Med. An. 5. Mart. obſ. 13. p. 256.* quin plane *externum* corpus aut *tuberculis*, referentibus *Bartholino Act. Haffn. Vol. 2. obſ. 5.* & ex hoc *Boneto Medic. Septentr. Vol. 2. p. 112. obſ. 4.* aut *herpete miliari* recenſente *Gockelio Dec. 3. obſ. 1.* inficitur & defœdatur. *Hildanus Cent. 5. obſ. 43.* recenſet hiſtoriam fœminæ, quæ *per totum corpus ſcabie laborabat, cum partium muſculoſarum extenuatione quadam, cui facies quoque nonnihil deformis & torva erat: inciderat autem in morbum hunc*

propter

propterea quod in puerperio ante annum non ſatis expurgata fuerat. Imo denique evenit, ut ſuppreſſionem Lochiorum aliquando *fœtidæ materiæ* effluxio extra uterum, aut peſſima ipſius uteri *corruptio*, vel *ulceroſa*, vel *ſphaceloſa* excipiat, quem eventum plurimi medici, qui Mulierum & præcipue *Puerperarum* morboſas afflictiones deſcripſerunt, referunt: *conf. Rod. a Caſtro, Mercurialis, Mercatus, Primeroſius loc. cit.* ex quibus omnibus vero jam ſatis inclareſcit, quanta malorum caterva ac copia hanc Lochiorum perturbationem ſequi ſoleat, ex quibus quædam cito & *confeſtim*, alia *ſucceſſive.* (*conf. Riedlinus Lin. Med. An. 5. Mart. obſ. 13. p. 256.* de *ventriculi inflatione puerperium ſubſequente*, in quo caſu *negligens Lochiorum* directio accuſatur) corripiunt, quas circumſtantias in *hiſtorica* hujus thematis explicatione noſſe convenit.

§. VI.

Nunc in *altera Hiſtoriæ* medicæ Parte, quæ *Prognoſtica* eſt, quasdam obſervationes proferre lubet, quæ *ſucceſſum* ac *eventum* hujus morboſi affectus reſpiciunt: quam ob rem ante omnia ſciendum, quod plurimi medici ex judicio *Galeni Lib. 3. epid. part. 3. comm. 73.* Lochiorum ſuppreſſionem *periculoſiorem* declaraverint, quam *Menſium* retentionem: hinc *Langius Lib. 2. ep. XI.* ait: *apparet itaque ſuppreſſa in partu purgatione in muliere morbos gigni; Suppreſſio quippe Menſium morboſa eſt, ſed non ita noxia, ut illa quæ partu fit.* *Mercatus l. c.* dicit: *Menſium ſuppreſſio omnis, quæ fit ex aliqua cauſa præter naturam, mala omnino eſt, eo tamen deterior eſt, quæ fit in puerperis, a partu,* & *Primeroſius l. c.* ait: *nam ſi ſuppreſſio omnis Menſtruorum lædere ſolet, multo magis ſi a partu ſup-*

primantur, idem teſtatur *Ben. Sylvaticus Cent. 4. conſ. XI. p.304.a. Mauriceau aphoriſm. 259. Sennertus l. c.* multique alii: ex *retentione* enim *ſanguinis* in *utero* facile *corruptio* illius & ipſius *uteri* provenire poteſt & ſolet; quare *Hippocrates Lib. 1. de Morb. Mulier.* & ex hoc *Mercatus* profitetur: *ut vero ulcera in utero poſſunt naſci lochiis non purgatis*: porro dicit: *interdum mali fere moris puerperia funduntur & purulenta & tetri odoris*, quæ qualitates non raro *corruptiones* produnt: hinc facile concludendum eſt, quod *diuturna* ſanguinis Lochialis *retentio* facile talem ominoſam *corruptelam* cauſetur: quando in fæminis *calidi* temperamenti, *plethoricis*, diæta *ſpirituoſa* fruentibus, *laborioſo* partu commotis, *calefacientibus* regiminibus & medicaminibus tractatis, *largioribus Menſtruis* profuſionibus adſuetis &c. *ſubito* & *ſimul* ac *ſemel* Lochia ſupprimuntur, tunc ſtatus *periculoſior* eſt, ac *acuti* utplurimum morbi *ſubito* ſuperveniunt: paulo *rigoroſius* judicium de *morbis* & *febribus*, Lochiorum ſuppresſionem ſequentibus, fert *Raymundus Joh. Fortis de Morb. Mulier. ſub tit. Febres putridæ Puerperarum*, quando eloquitur: *Morbi & Febres, quæ a purgatione puerperii ſuppreſſa proveniunt, utplurimum occidunt, & potiſſimum in fæmellæ partu*: quando ſubito Lochiis ſuppreſſis *acuti* morbi & *inflammationes* præc. *diverſarum* regionum ſuperveniunt, eo *periculoſior* tunc totum morbi ſchema exiſtit: quo majora *virium* decrementa accidunt, eo *acerbior* ſtatus morbi eſt: affectus *ſyncoptici* Lochiorum ſuppreſſionem excipientes, ſemper *ominoſiorem* & periculoſiorem ſtatum afflictionis afferunt: *rationis* perturbationes aut *deliria*, in hoc caſu occurrentia, *deterioris* quali-

tatis

tatis ſunt, & licet *phrenitica* pathemata cum reliquo *morboſo* ſtatu decurrant aut deſinant, tamen *melancholia*, aut *ſtupor*, a Lochiorum *defectivo* vitio oriens, facile *chronicam* qualitatem induit, aut quasdam fæminas nunquam deſerit: *Purpura* cum Loch. ſuppreſſione concurrens, ſemper *ſuſpecta* & *gravis*, utplurimum *periculoſa*, ſæpe *funiſta* eſt; tanto *majus* vero periculum *illius* eſſe ſolet, quo magis fæminæ ſunt *plethoricæ*, calido temperamento præditæ, *ſenſibiles*, *debiles*, aut *dyſcraſia* alia humorum præditæ, aut ſub *graviditatis* ſtatu *alvo ſtrictiori* afflictæ fuere. Affectus, qui ob Loch. ſuppreſſionem *ſubito pectus* obſtruunt, & *reſpirationem* angunt & opprimunt, valde ſunt periculoſi: quando *retenta* Lochia poſt *brevem* moram non *revocari* poſſunt, *periculoſior* eſt ſtatus & *graves* conſequuntur affectus: hinc in *annotatione* ad *obſ. 19. Diemerbrockii* proferuntur verba: *aliquoties obſervavi, Lochia paulo poſt partum ſuppreſſa, niſi intra tres quatuorve dies medicamentit citentur, poſtea medicorum ope aut difficulter, aut omnino non poſſe promoveri, ſed gravium ſæpe morborum cauſas fieri, qui morbi interdum ſtatim, interdum poſt aliquos dies, interdum ante tertiam, quartamve ſeptimanam non manifeſtantur*: quando Loch. ſuppreſſio *non confeſtim morboſas* infert conſecutiones, tunc poſt *largiorem* moram certius *intricata* excipiunt pathemata: teſtatur hoc præter varios medicos in caſu aliquo *Riedlinus Lin. Medic. An. 6. Menſ. Auguſt. obſ. 10. p. 890.* ſub tit. *Lochiorum fluxum inhibitum diu poſt ſequentia mala*: quo loco author monet: *huic fluxui rite ſe habenti haud minima injiciatur remora; ſi enim vel maxime eandem injectam non ſtatim graviores excipiant morbi, ſubinde tamen vel aliquot annis poſt, ii ſuccedunt,*

dunt, quos aliunde commode derivare vix poteris: Si Lochia *mox poſt partum* ſtrenue & *largiter* ſuccedunt, ſubinde vero *repentina* & *ſubitanea* illorum ſuppreſſio ſequitur, graviſſimi & *periculoſiſſimi* affectus irruunt: hinc idem *Riedlinus l. c. p. 891.* ſuadet, quo *cautum ſe gerere debeat medicus, ne in ſanguine lochiali, nimium etiam profluente, ſiſtendo properet, cum ſæpius aliquid peregrini in utero adhuc contineri, indicet, quo una cum eodem tandem ejecto, tantum non ſemper ſponte ceſſat &c.* ſubnectit *epiphonema p. 893. quæ itaque ſanitatis ſuæ decentem agere vult curam, ne fluxum Lochiorum impediat, quovis modo ſit ſollicita, ſi vero quacunque de cauſa impeditur, ut ſtatim iterum promoveatur, omnem moveat lapidem, cum, quo diutius occluſus eſt hic fons, eo difficilius reſeretur:* Lochia ſuppreſſa, nec *commode* & *facile* in *ordinem* reducta, facile in *futurum* graves turbas *Menſium* negotio communicant.

§. VII.

Communiter Loch. ſuppreſſionem *tumor abdominis* ſequitur, ut in caſibus Practicis confirmant *Waldſchmied in Colleg. Med. Pract. in Timæi a Guldenklee caſus Medic. Lib. IV. caſ. 26.* & *Lentilius in Miſcellan. Med. Pract. p. 102:* quodſi vero tumor ille *durus*, cum *internis* doloribus *lancinatoriis* ac *ardentibus*, nec non *anguſtiis magnis præcordialibus* conjunctus fuerit, eo *periculoſior* tunc affectus præſentis ſtatus eſt: Quando hunc affectum *ſingultus* comitatur, aut *apoplecticus, ſtrangulatorius, ſuffocativus, paralyticus, colicus convulſivus, hyſterico-epilepticus* affectus excipit, *valde periculoſum* ſignum eſt: Si hunc affectum *uteri hydrops*, aut *carcinoma*, aut *tympanites*, aut *aſcites*,

aut

aut *hectica* excipiunt, eximie *periculoſus* eſt morbi ſtatus: *tuſſis ſicca* & valde *urgens*, pertinax *alvi* & *urinæ* retentio, *aſthma angens*, ſtatus *cachecticus* & *œdemata* Lochiorum ſuppreſſioni ſupervenientia, valde *intricatum* ac pravum affectus ſtatum reddunt: de affectibus *acutis*, Loch. ſuppreſſionem excipientibus, judicat *Waldſchmied. loco cit. quod puerperas brevi temporis ſpatio jugulent*; annotanda etiam eſt illa obſervatio, quod Loch. ſuppreſſionem interdum *alvi fluxus* ſequatur, de quo ita judicat *Mercatus l. c. Nam ſi in utero præſit is ſanguis* (vid. a Lochiis ſuppreſſis) *inflammationes & alia vitia excitare habet, ſi autem in univerſo corpore ut II. Prorr. comm. 48. teſtatus eſt Galenus, varios morbos & pericula affert, pro varia natura partium, in quibus ſanguis ille colligitur atque hic idem accidit, præſ. morbo aliquo affectis, alvum pro utero fluere, quod profecto difficilis judicationis non raro cauſa exiſtit, quod non ſit conveniens illa vacuatio neque regio: ſolet non minus lochialis purgatio imminui alvi fluxu superveniente, quo fit, ut per uterum ſolum natura excernat, quod lochialis purgationis, ſeu puerperii tenue eſt, craſſo intus manente, dilabenteque in vaſa lumborum, crurum ac ventris, quo acerbiſſimi concitantur dolores.* Contrariam obſervationem allegant *A. N. C. Vol. 1. obſ. 168. De Lochiorum ſuppreſſione per Diarrhœam ſanata*: & *Bartholinus Act. Haff. Vol. 2. obſ. 5. p. 7.* dicit: *memini in alia puerpera parciorem lochiorum fluxum alvi liberaliori obſequio compenſatum. Cent. 3. hiſt. 19. Bartholinus* dicit: *novi puerperas, quibus nulla Lochia poſt partum ſucceſſerunt, magno vitæ diſcrimine: injecto vero clyſtere ſimplici, alvoque ſoluta convaluerunt, quibus diarrhœa loco ſanguinei purgamenti*

 fuit

fuit ſaluti: addit exemplum propriæ ſuæ conjugis, cui *parciſſime Lochia fluxerunt, quæ continua fere aliquot dierum diarrhœa ſine ulla virium jactura purgata fuit:* conf. *Primeroſius l. c. p. 331.* qui a ſuppreſſione Lochiorum varios morbos deducit, addit: *niſi ſuccedat alia vacuatio, ut alvi fluxus, hæmorrhagia, ſudor copioſus, ut advertit Avicenna. Dionis de generat. & partu hominis. Lib. 4. cap. 9. in fin. Lentilius l. c. p. 103.* de ægra Loch. ſuppreſſione laborante referunt, quod in illa *diarrhœa vehemens inſecuta fuerit, a qua licet valde debilitaretur, hanc tamen Lochiorum vicem geſturam* author *prædixit, hinc non ſiſtendam cenſuit, quæ etiam poſtea convaluit;* & quamvis alioquin in Puerperis *Diarrhœæ* utplurimum *mali* ominis exiſtant, tamen in caſu *ſuppreſſorum* Lochiorum *aliquando aliam* efficaciam habere ſolent, quamvis tamen hæc *ſalubritas non perpetua,* ſed *diſcrepans* ſit, ut propterea *Mercati* judicium ſalvari queat, quod videlicet *difficilis judicationis* talis ſuperveniens *alvi fluxus* exiſtat: In fæminis aut *valetudinariis* aut *valde plethoricis ſubitanea & ſimultanea* Lochiorum ſuppreſſio *repentinæ* aliquando *mortis* cauſa evadit: *vid. Lanciſius de ſubitaneis mortibus cap. 19. §. 15. epilepſiæ* ſuppreſſis Lochiis ſupervenientes, utplurimum *valde periculoſæ,* imo aliquando ſubito *funeſtæ* ſunt: quando poſt Loch. ſuppreſſionem *diutius* ex *utero* effluit materia *fœtida, ichoroſa, ſemi-cruenta,* & ſubinde *interni dolores* ardentes, prurientes, cum *ſpaſmis, teneſmis, alvi obſtructione, urinæ retentione &c.* concurrunt, malum & *ulceris maligni* in *utero* obvii ſignum eſt: Si a ſupreſſione Lochiorum *magnæ anguſtiæ præcordiales,* crebræ *lipothymiæ,* eximius *orgaſmus ſanguinis, deliria, dolores ſpa-*

ſtici

ſtici in membris *externis*, magnæ *virium* proſtrationes, ominoſæ *agrypniæ*, *vomitus* & *febris* oriuntur, communiter *Purpura* ominoſa ingruit: aliquando Lochia ſuppreſſa *tranſitorios œdematoſos* tumores poſt ſe relinquunt: tandem notare convenit, quod communiter in fœminis, ex Lochiorum ſuppreſſione ſucceſſive ad *funeſtum* tragœdiæ morboſæ eventum promotis, *ſingulares* alterationes in corpore defunctarum ſub *anatomico* ſcrutinio repertæ fuerint: ita *Hartmannus* in *A. N. C. Dec. 2. an. 5. obſ. 67. p. 142. ſq.* recenſet, quod ex Lochiorum ſuppreſſione fœmina quædam *hydropica* facta fuerit, quæ tandem hoc morbo vita privata *uteri orificium in impervium ſolidum ligamentum immutatum* exhibuit: & *Dec. III. An. 5. 6. obſ. 93.* recenſet *Harderus* caſum ſub tit. *De anatome fœminæ ex ſuppreſſione Lochiorum ſtupendo abdominis tumore defunctæ*, in qua *abſceſſus in abdomine cum tenaciſſimo folliculo cinctus, ac permultis variæ magnitudinis corporibus glanduloſis infarctus, cum diverſæ formæ hydatidibus &c.* repertus fuit: quæ ſingulæ annotationes in *Prognoſtica* præſentis affectus tractatione ſufficere & ſatisfacere poſſunt.

§. VIII.

Proximum eſt ut *Pathologicam* ſive cauſalem præſentis affectus tractationem ſubnectamus: *imminuuntur* itaque & *ſupprimuntur* Lochia vel ob *ſpaſmodicam uteri* conſtrictionem, vel ob *ſanguinis congrumeſcentiam*, in *illis* locis tam *internæ ſuperficiei* uteri, unde ſecundinæ avulſæ, quam in *vaſculis* ſanguiferis, vel ob *nimium infarctum* uteri *ſubſtantiæ* & *vaſculis* illis ſupervenientem, ut propterea *liber* ſanguinis *effluxus* impediatur & ſufflaminetur;

tur: *Primus* modus ſpaſticæ *conſtrictionis* vel in *orificio* uteri, vel in reliquo *uteri corpore* ſuccedit, eo vero variæ cauſæ *occaſionales* & *impulſivæ* contribuunt: frequentiſſima harum eſt *ſenſibilis refrigeratio*, ſive *extrinſecus*, ſive *intrinſecus* admiſſa: ab *extra* evenit, quando fæminæ in loco *frigido*, aut ſimul *humido* pariunt, quando ab imperitis obſtetricibus valde *denudantur*, ut *frigidus aër pedes* ac *femora* afficere, aut ipſa *uteri* loca *intrare* posſit; quam cauſam *plurimi* medici allegare ſciunt, inter quos hoc loco allegamus *Hildanum Cent. 5. obſ. 42.* cujus addita *admonitio* meretur hoc loco commendari: *Videant*, ait, *igitur obſtetrices, ne parturientes aëri frigido exponant, quin potius muliebria protinus a partu, aut ipſa ſecundina adhuc calida aut linteis calidis cooperiant. Aëre enim frigido*, inquit *Rod. a Caſtro Part. 2. Lib. 4. c. 12. nihil deterius puerperis eſt, quia ex illo vacuum uterum ſubeunte diſtenditur, frigeſcit & intumeſcit ipſe uterus, ejusque orificia occluduntur; unde hæc Lochiorum ſuppreſſio ſubindeque graviſſima ſymptomata & mors ipſa ſæpiſſime contingit:* conf. *ejusd. obſ. 43.* nec non ſupra allegati authores, videlicet *Bartholinus Act. Hoff. l. c. Guldenkleè Lib. 4. caſ. 35. p. 626. Diemerbræck obſ. 19. Binninger. Cent. 2. obſ. 45. Primeroſius l. c. p. 331.* qui dicit: *aëre frigido nihil gravius utero vacuo & aperto accidere ſolet: Paræus de hominis generatione cap. 27. Lochiorum ſuppreſſionem a frigore externo, poſt partum admiſſo*, derivat, inde *hyſtericam præfocationem, tormina, dolorifica, febres & alia ſæpe funeſta provenire aſſerit: Waldſchmied l. c.* ait: *Lochia retinentur frequentius in illis, quæ difficillimum partum fuere expertæ, quia aër frigidus dum admittitur diuturnitate temporis*

poris, qui impedit Lochiorum fluxum; ob id *Muſitanus Lib. de Morb. Mul. cap. XV. de Regimine Puerper.* ſuadet: *Puerpera quælibet ante, in & poſt partum ab omnibus tam actu, quam potentia frigidis, tam intra, quam extra corpus omni ſtudio cuſtodiatur, nullique frigidæ auræ perflationi, vel gelidæ aſperſioni exponatur:* addimus *Sylvii teſtimonium,* qui *Lib. 3. Prax. Med. ſ. 15.* diſſerit: *nullus autem contingit Lochiorum fluxus propter frigus externum, imprudenter Partus tempore in uteri ſinum admiſſum, atque uteri orificia prius Placentæ commiſſa conſtringens, ſanguinemve aut pituitam hinc conjunctam in ipſis coagulans:* Hunc *aëris frigidi* acceſſum reprehendit etiam *Mercatus l. c. p. 738.* Nec tantum *frigidus* aër, abdomini admiſſus, Lochiorum ſuppreſſionem accerſit, ſed etiam ſi *totum externum reliquum corpus* poſt præviam ejus exæſtuationem, a *laborioſo partu* provocatam, ſenſibiliori *refrigerio* ſubmiſſum fuit, evenit inde, ut non modo *peripheria* corporis, ſed *præcipua* pars, quæ ſub partu laboravit & nunc *affluxui* & *effluxui* ſanguinis ſubjecta eſt, *ſimili ſtrictura* afficiatur, hinc *Dolæus in Encyclop. Med. dogm. Lib. V. cap. 8. de Morb. Mul. ſ. 12. refrigerationem ſubitam manuum & pedum* cauſis, Lochiorum ſuppreſſionem excitantibus, annumerat: alia porro occaſio ſenſibilis & *morbificæ* refrigerationis eſt, quando fæminæ partu calefactæ, *æſtuantes* & *ſudantes* in *lectum frigidum,* aut *frigido-humidum* imponuntur, aut linteaminibus, induſio & *veſtimentis frigidis* circumdantur & involvuntur; hinc *Sylvius l. c. ſ. 17.* dicit: *ſæpenumero Lochiorum fluxus, ſupprimitur ab induſio, aliove linteamine frigido, ac præſertim humido ſimul, puerperæ adhibito, a quo tam ſæpe mox ſupprimitur ille fluxus:* eo porro ſpe-

E ctat,

ctat, ſi fœminæ mox *poſt partum nudis pedibus* ſuper *frigidum*, præcipue *lapideum pavimentum* incedunt; quemadmodum *Rodericus a Caſtro l. c. inceſſionem ſuper nivem* accuſare ſolet: multi alii medici vero *pedum refrigerationem* taxant, ut *Sennertus*, *Ettmullerus*, *Hoffmannus in not. ad Hartmanni Prax. chymiatr.* quæ *ſingulæ* refrigerationum occaſiones in ſubjectis vel *mediocriter*, vel *valde ſenſibilibus* hunc effectum poſt ſe relinquunt: quamvis mirari ſubeat, cur aliquando in fœminis, *duriori* vitæ generi adſuetis & *inſenſibilioribus*, *clanculum* parientibus, aut *infanticidis*, aut *nefarie abortientibus*, *tales* cauſæ, ſatis *craſſe* admiſſæ, *ſimilem* effectum *haud* proferant: *Internis* refrigeriis adſcribendus eſt *potus frigidus* & *infrigidans*, quem plurimi hactenus recenſiti authores accuſant; quare *humiditatem Sylvius l. c. & ſ. 18.* præcipue taxat, quod cum *frigore juncta potentius in univerſum corpus* operetur: ita ſeorſim *Primeroſius l. c. Sennertus*, *Ettmullerus &c.* frigidum potum nominant: annectimus denique *intempeſtivum aquæ* potum, quæ ſicut *facile refrigerat*, ita ſimilem effectum poſt ſe relinquit, uti *Mercatus l. c.* & ex eodem *Roder. a Caſtro* hanc cauſam reliquis annectunt: ſic conſtat *D. D. Præſidi* caſus, ubi fœmina, quæ in præcedentibus iteratis puerperiis *defectum lochialis* purgaminis paſſa fuerat, ſexto demum partu ſoluta, fatigata & *exæſtuata*, ſitiente lingua hauſtulum cereviſiæ Læbiginenſis frigidiuſculæ aſſumſerat, ſubito vero in Lochiorum ſuppreſſionem & *repentinam mortem* incidit, ex qua animadverſione ſatis liquet, quantum & quam ſæpe frigus ad inferendum hunc affectum valeat, contribuat & concurrat.

§. IX.

§. IX.

Præter hanc *frequentius* occurrentem cauſam, porro Lochiorum ſuppreſſionem provocat, *nimia* Puerperarum *imbecillitas* ac *virium* proſtratio, *undecunque* illa excitata fuerit, quam *Primeroſius l. c. Roder. a Caſtro* teſtimonio propriæ ſuæ conjugis, *Mercatus l. c.* allegant, ob quam *imminutus humorum* progreſſus, facile horum *craſſitiem* ac *ſtagnationem*, nec non *uteri* aliarumque partium *atonia* ac *laxitas* humorum affluxum & *ſubſiſtentiam* in iisdem infert, ut ſine ſucceſſu *ſufficientis effluxus* ſanguis in utero *coacervetur* & præter Lochiorum oppreſſionem variæ aliæ *morboſæ* afflictiones ſuperveniant: Deinde Lochia imminuit *ſanguinis craſſities*, quam *Mercurial. Mercatus*, *Primeroſius*, *a Caſtro*, *Sennertus*, *Dolæus &c.* accuſant, ob quam facile ſub *uteri collapſu* & flacciditate aperturæ *obruuntur* & *effluxus* ſanguinis *ſpiſſi* ac viſcidi *inhibetur*; quemadmodum aliàs grumi & fruſta *coagulati* ſanguinis poſt partum cum multis moleſtiis, *doloribus* & difficultatibus excernuntur: ita enim evenit, ut ſanguis *viſcoſus*, *tenacius* illis locis adhæreat, unde Lochialis fluxus ſuccedere ac uteri *læſa* interna ſuperficies ſe *mundificare* debet: porro ad *ſupprimenda* Lochia contribuit *nimia ſanguinis abundantia*, quam etiam inculpare ſolent *Mercatus*, *Mercurialis*, *Paræus* & *a Caſtro*: dum enim ſub *labore Partus* ſanguis valde commovetur ac *expanditur*, facile ille magna copia partes *obruit*, quæ ſi aliàs *flaccidæ* fuerint, ut uterus *poſt partum*, facile illico *magna congerie* detentus, exitum ac *orificia obſtruit*, ubi *infarctu* quodam impulſus ac *incuneatus* ſanguis ille facile fluxus Lochialis *occluſionem* poſt ſe trahit, id quod ex legibus & rationibus *ſobriis*, *evi-*

dentibus & *demonſtrativis*, non vero fictiis & imaginariis *phyſicis*, *mechanicis* & *hydraulicis*, (quæ poſteriores ſatis familiares & numeroſis contradictionibus, & petitionibus principii conſpicuæ, nihil lucis, ducis, frugis & uſus in tota Medicina afferunt, ac cum ridicula ac anili oſtentatione velut umbra & fumus evaneſcunt:) inclareſcit: inde etiam contingit, ut *congeſtiones* fortiores vel *ſponte* ad uterum nunc *relaxatum* tendentes, vel per commoventia & *calefacientia* remedia concitatæ, ſanguinem *nimia* copia intra uteri ſubſtantiam impellentes facile ſuſpectum *infarctum* ac *ſcirrhum* uteri cum Lochiorum defectu conjunctum cauſentur: id quod tanto certius ac citius accidit, quando in uno individuo *plenitudo* & *ſpiſſitudo* conjunctæ ſunt: hinc *Welſchius* in *Libro artis obſtetricatoriæ Part. II. cap. 31. p. 489.* cum ſuffragio *Aëtii* Lochiorum ſuppreſſionem a *nimia commotione*, licet ſub *alia* interpretatione ac cauſali explicatione derivat: præcipue vero hæc cauſa *fortioris congeſtionis*, uterum petentis, attento ac judicioſo animo advertenda eſt, quæ ſane frequentius ac quidem reputatur hanc Lochiorum ſuppreſſionem excitat: quo referimus verba *Cordæi in Lib. I. Hipp. de Morb. Mulier. Comment. II. namque in parturientibus* ait, *ſimiliter ſanguis commovetur ad excretionem, atque Menſtrualibus*, *ſi* itaque in quibusdam fæminis adeſt *adſuetudo accumulandi* ſanguinem, aut *fortius* & *largius* commovendi & *emovendi* illum, præcipue ſub negotio *Menſium*, vel moleſtius *multam* ſanguinis copiam *tolerandi*, vel data *occaſione impetuoſius* illum expellendi & *arduis congeſtionibus* illum ad diverſa loca *excretoria* commovendi, tunc contingit etiam, ut ſi porro ſub *graviditatis* termino ex *diæta plena*

na & *pingui*, vitaque *ſedentaria multam* ſanguinis quantitatem collegerunt, *ſpirituoſa* ingeſſerunt, partum *laborioſum* ſuſtinuerunt, inſuperque medicamentis *calidis* ulterius maſſam ſanguinis valde commoverunt, tandem poſt partum *vehementi* congeſtione data *occaſione* ad excludendum *moleſtum* copioſum ſanguinem, poſt factam *viarum apertionem* ſanguis ille ad *uterum* fortius ruat, huncque obruat, ac loco *debitæ evacuationis*, illum magis *oppleat*, infarciat ac *obſtruat*: quo porro illa *minus proſpere* decurrentia experimenta pertinent, quando *imminuta* Lochia cum *pellentibus* & *uterinis* calefacientibus remediis, ſæpe loco *promotionis* plenarie *ſupprimuntur*: id ipſum etiam tanto *facilius* evenit, quando ſanguis in quibusdam ſubjectis *abundans* & *ſimul ſpiſſus* eſt, ubi *congeſtorii* motus *tenacius* partes & loca *excretoria* obruunt & obſtruunt: in qua annotatione *plurimum* valori & efficaciæ *motus* tribuendum eſt, ſiquidem in aliis fæminis *plethoricis*, ob *alium* motuum *gradum* aliamque modificationem *excedentes* Lochiorum fluxus accidere poſſunt: unde liquet, quod *uterque* & quidem *contrarius* effectus *haud principaliter* illa portentoſa *conſtitutione*, aut alia excogitata qualitate *materiæ* nitantur.

§. X.

Hactenus commemoratis cauſis, Lochiorum ſuppresſionem provocantibus, adhuc *plures aliæ* annumerari posſunt, quo loco allegamus *Primeroſii* verba, quando *l. cit.* dicit: *cauſæ ſuppreſſorum Lochiorum eædem ſunt cum Menſium ſuppreſſione*; ex hiſce maxime eminent *errores diætetici*, quando *minus convenientes cibi* aſſumuntur, qui & *qualitate* & *quantitate* ſua *turbas* in *primis regionibus* ex-

 citant,

citant, videlicet *flatulentiam*, *colicam*, pertinacem *alvi adſtrictionem*, aut ſuſpectam & impetuoſam *diarrhœam*, pathemata *colico-hyſterica*, & ſimul præjudicioſas *ſtricturas* in *utero* ac connexam Lochiorum repreſſionem: quo ſubinde referri meretur *immoderatus alimentorum uſus*, quem uno ore *Mercatus* & *a Caſtro loc. cit.* cauſis præſentis affectus adſcribunt: *repentinam* vero & *vehementem* efficaciam cohibendi Lochiorum fluxum ſub ſuffragio *uberrimo quotidianæ* experientiæ ac *unanimi* Medicorum teſtimonio habent *animi pathemata*, præcipue *terror*, *angor*, *timor*, *mœror*, qui affectus utplurimum *alias evacuationes* retinent ac reprimunt, proinde etiam *vires enervando* ad præſentem affectum *morboſum* contribuunt: etenim in genere ſub *hiſce* pathematibus animi humores *debilius* circulantur, & *ſolidarum* partium actio magis *verſus cor* dirigitur, ut ea propter *inæqualiter* ac *inſufficienter* ſanguis diſtribuatur, indeque ſimul *ſpiſſiorem* conſiſtentiam nanciſcatur, & ſub reliqua *debili* commotione, de qua pulſus *lenis*, *mollis*, *debilis*, *inordinatus*, *depreſſus*, ſub *hiſce* affectibus animi obvius, teſtimonium perhibet, aut *parcius* ex uterinis locis effluat, aut plane *deficiat*; quemadmodum copioſis exemplis probari poteſt, quid prædicti affectus valeant in *cohibendis* Hæmorrhagiis, tam *violentis*, quam ſpontaneis, *conf. A. N. C. Dec. 2. an. 5. obſ. 222. de terrore, cauſa ſuppreſſionis Lochiorum, phrenitidis, convulſionis, imo mortis:* terrorem *menſes* obſtruere, non modo *quotidiana* teſtatur obſervatio, ſed ex eadem omnes medici attenti probare poſſunt. *vid. Spindler obſ. 70. Riedlinus Lin. Med. An. 6. April. obſ. 21. p. 435: qui ſingularia* hujus obſervationis exempla proferunt: nec auditu infrequens eſt, quod

Puer-

Puerperæ ex *nocturnis terriculamentis*, aut *inſomniis* terribilibus *repentinam* Lochiorum ſuppreſſionem paſſæ, indeque in periculoſos *morbos*, quin ipſam *mortem* conjectæ fuerint: cum hac cauſa cohæret *eximius dolor* cum *angore*, utplurimum conjunctus, qui Puerperas quandoque affligit, *undecunque* etiam illius cauſa provenerit, qui communiter ad *irregularem* humorum progreſſum, nimiam *enervationem*, ominoſam partium *conſtrictionem*, incongruam humorum *repreſſionem* ad *interiora*, perturbationem *ſalutarium* ac neceſſariarum *excretionum*, alterationem *craſeos* & *conſiſtentiæ* ſanguinis, immoderatas *congeſtorias* commotiones in *alia* loca & regiones &c. contribuit, indeque etiam multis modis ad Lochiorum *retentionem* disponit; teſtes hujus obſervationis non modo attenta eſt *experientia*, ſed & ex eadem *Mercatus*, *a Caſtro*, *Ettmullerus*, *Dolæus &c.* eximium enim confert dolor *magnus*, tanto magis in ſubjectis *ſenſibilibus* & *plethoricis* ad inordinatam ſanguinis commotionem, & partium *tono* præditarum, *ſpaſticam* ſtricturam; hinc experimenta cum *dolore* operantia, in *certis* caſibus excretiones cohibent, quo pertinet experimentum *cohibitionis* fluxus *Menſium* & *Lochiorum* cum *Ligaturis*. *conf. D. D. Præſidis diſp. de Therapia per dolores:* in ſerie cauſarum non oblivioni aut negligentiori annotationi danda eſt fortis & pertinax *congeſtio* ad *ſuperiores* regiones, cujus ex parte modo mentionem fecimus, cum quo *congeſtorio* motu interdum *vicarium* molimen *hæmorrhagicum* vel e *naribus*, vel *pectore* enitens, conjunctum eſt: attamen aliquando evenit, ut *impetuoſa* talis congeſtio ad *mammas* ruat, inque hiſce *lactis* ſe- & excretionem urgeat, cum qua *conſtrictiones inferiorum* partium

partium ſubinde etiam ipſius *uteri* combinantur, quam cauſam ſeorſim *Sennertus* & *Ettmüllerus* inculcant: quando vero *Mercatus*, *Primeroſius* aliique *uteri os anguſtum* pro cauſa hujus affectus allegant, tunc hæc nobis *inſufficiens* eſſe videtur, ni *ſpaſtica* constrictione *anguſtia talis* provocata fuerit; quodſi enim tale orificium aut *abortum*, aut *fœtum mortuum*, aut *vivum* transmittere potuerit, tunc ad *Lochia dimittenda* non ineptum aut *anguſtum* erit, quando vero *ſpaſmo penitus* illud orificium *occluditur*, tunc nec *fœtum*, nec *ſecundinas*, nec *ſanguinem* transmittit; quare *hæc anguſtia* cum *illis* cauſis connectenda eſt, quæ *ſpaſticam* talem uteri occluſionem excitare ſolent, quales hactenus recenſuimus: interim ad *Welſchii* annotationem *l. c. p. 488.* (quo ad *Avicennæ* obſervationem provocat) *vaſa* uteri *anguſta*, pro naturali *tenera* ac *gracili* perſonarum conſtitutione aliquid ad *parciorem* uteri purgationem Lochialem contribuere poſſunt, quando eadem ſub *flacceſcentia* ac colluſione uteri *comprimuntur*, indeque liber affluxus & *effluxus* ſanguinis impeditur, *congrumeſcentia* vero hujus acceleratur, adeoque Lochiorum imminutio & ſuppreſſio provocatur: quæ ſingulæ cauſæ ſatis perſpicue hunc affectum excitant, quibus denique annumeramus ingeſtionem & *uſum* ſubſtantiarum ſive *medicamentoſarum*, ſive *alimentoſarum*, *adſtrictoria* & *narcotica* efficacia præditarum, quæ *omnes* alias ſonticas *evacuationes* in *libero* ac *ſufficienti* ſuo ſucceſſu *impedire* & *turbare* ſolent.

§. XI.

Quando itaque Lochiorum fluxus *impeditur*, *imminuitur*, aut plane *ſupprimitur*, tunc multa imminent *damna*,

mna; aut enim aliqua ſanguinis *extravaſati* quantitas in *cavitate* uteri, ob *orificium* uteri *clauſum*, deliteſcit, & poſt aliquam temporis moram, ob *confluxum* variarum *impuritatum*, ob *calorem* internum, ob *communem* ſanguinis *dyscraſiam*, quæ *gravidis* familiaris eſt, & ob copioſiorem *abſterſionem* & receptionem impuritatum ex *primis regionibus* in reliquam maſſam ſanguineam ſub *operoſo partu* & variis *aliis* connexis *ſpaſticis* commotionibus, aut intenſioribus *congeſtionibus* ad *uterina* loca ruentibus, *corruptionem* actualem aſſumſit, quæ *læſam* uteri regionem, cui antea *placenta* adhæſit, facile *inficit*, illius neceſſariam *mundificationem* & promptam *conſolidationem* impedit, indeque vel malignam *ulcerationem*, vel cadaveroſam *putrefactionem* cauſatur, cum qua offenſione *diverſa ratione* febris *lenta*, *hectica*, extrema *virium* proſtratio, *animi deliquia* & repentina *mors* conjunguntur; aliquando hanc ſanguinis *retentionem* proſequuntur *ſpaſmi*, aut in *utero* continuantes, aut in vicinis *inteſtinorum* & *veſicæ urinariæ* regionibus aut alibi in *abdomine* cruciatus ſuos exſerentes, ſanguinis illius *expulſionem*, *irregulari* licet modo ac gradu, concernentes, indeque *colica*, *hyſterica* & *cardialgica* pathemata, *adſtrictionem alvi* & *urinæ*, *teneſmum*, *ſtranguriam*, *ardorem urinæ*, *ſtagnationes* humorum in locis *hæmorrhoidalibus*, *molimina* dolorifica *hæmorrhoidalia*, aliosque *vicarios* conatus *hæmorrhagicos* ex *inſolitis viis* inferentes: interdum ob *prædictas* cauſas ſanguis in ipſa *uteri ſubſtantia* ſtagnationem, oppletionem, infarctum ac ſtaſin ſubit, eidemque repentinam *putredinem* minatur, cui ſtatui morboſo ad *ſanguinis* illius *reſolutionem*, diſcuſſoriam, aut *evacuationem* promovendam, ſuperveniunt *ſpaſmi*, *convulſiones*, *inflamma-*

tiones & *febres*, *continui* ac *acuti* ſchematis, cum quibus affectibus *principalibus* varia *alia morboſa* pathemata connexa ſunt: & talis periculoſa ſanguinis *ſtagnatio* non modo in *utero*, ſed & toto *abdomine* ob *conſenſum* motus *progreſſivi* ſanguinis ac *tonici* ſpaſtici, contingit, inde ob humorum regurgitationem ac *reſtagnationem* in alias partes, variæ harum afflictionum ingruunt: id quod eo certius, citius ac *gravius* contingit, ſi fæminæ valde *plethoricæ* fuerint, ſi motus *congeſtorio-excretorius* ad uterum *vehementer* contendit, ſi per *medicamenta calefacientia* & *partum laborioſum*, ſanguis valde *impulſus* fuit, hinc *periculoſa* reliqui *progreſſus* humorum *impedimenta* oriuntur: quandoque *febrili* motu ſanguis in proximo ſuo affluxu *impeditus*, reſolvitur & largiori *ſudore* excernitur, ne illius *plenitudo* & *orgaſtica* commotio reliquo corpori eminentia inferat *damna*: interdum hic fons purgaminis obſtructus, *compenſatur* fortiori directione & præcoci *congeſtoria* translatione aut ad *proximiora hæmorrhoidalia* loca, aut ad *ventriculum*, aut intra *pulmones*, aut *caput*, ut *Hæmorrhoidum* fluxu, vel *cruento vomitu*, vel *Hæmoptyſi*, vel *narium hæmorrhagia* præcedens *defectus* reſtituatur; quemadmodum in *Menſium* impedito ſucceſſu, aut *defectu* natura eadem *inſolita* loca ſeligit ac ſectatur: *ſubitaneæ* & impetuoſæ *congeſtiones* ſanguinis alioquin *valde commoti* & *orgaſtica* qualitate præditi, intra *pectus* ac *caput*, ſupra nominatos inflammatorios, *pleuriticos*, *phreniticos* &c. affectus cauſari ſolent; quid quod ſi ſub *laborioſo partu* in fæminis, *tenero* coporis habitu præditis, ob *violentam preſſionem* ſanguinis intra caput factam, *membranæ* & *vaſa* cerebri valde *diſtenduntur* & dilatantur; tunc porro *largior affluxus* humorum *caput* affli-

git

git & obruit,ut *chronici* dolores capitis,cum *delira* quandoque *mentis* mutatione conjuncti, excipiant: præterea eædem vehementes ac præcoces *congeſtiones* ſanguinis, perquam commoti ac *turgefacti*, intra caput ruentes, repentinam illico *ſtagnationem*, aut plenariam *extravaſationem* cauſari poſſunt, ut affectus *apoplectici*, *hemiplectici*, *paralytici* ac *ſtupida deliria* conſequantur: quando etiam pro ratione *mixtionis* ſanguinis, craſeos *lymphæ*, *diætæ*, *vitæ generis*, *ingeſtorum* aliorum, *aëris*, *aquæ*, *loci* aliarumque circumſtantiarum ſeminium *purpuratum* reliquæ humorum maſſæ interfluit, licet interdum *antea* nondum *actuali* ſchemate morboſo *purpurato* ſeſe exhibuerit, ſed *latitaverit*, tunc non modo laborioſus & valde *exæſtuans* partus, ſed & mox ſuperveniens ſanguinis,tamdiu *coacervati* ac *retenti*, nunc vero admodum *impulſi*, *repreſſio*, ſub Lochiorum ſuppreſſione contingens,illud ſeminium ita *commovere*, augere & *deteriorare* ſolet,ut periculoſus ille *Purpuratus* morbus cito ac facile conſequatur,qui ob concurſum majoris *impuritatis* ac *ubertatis* ſanguinis ſemper gravior & periculoſior evadit: ex quibus ſingulis animadverſionibus facile *nexus morboſorum* effectuum inclareſcit,qui juxta hanc manuductionem ac fundamenta facile ad reliquas *morboſas* alterationes & *conſecutiones* applicari poteſt,quæ meditationes etiam in *Pathologica* hujus affectus deductione ſatisfacere ac ſufficere poſſunt.

§. XII.

Subjungamus denique *Practicam* hujus thematis explicationem,in qua *cautelas præcipuas* præmittere placet, quo reliqua conſilia & auxilia *ſecurius* ac *certius* ordinari & applicari queant: & quemadmodum cum *incongruis*

experimentis & artificiis medicamentoſis Lochiorum fluxus facile *turbari* & impediri poteſt, ita majori ſtudio abſtinendum eſt a *præcipitato* uſu ſic dictorum *pellentium*, præc. *humores* valde commoventium remediorum, quæ loco *promovendi* fluxus, *majorem* non raro illius *ſuppreſſionem* & ſanguinis *periculoſiorem* ſtagnationem cauſantur, inſuper reliqua ominoſa ſymptomata, *febrilium*, *ſpaſticarum* & *inflammatoriarum* commotionum provocant, nocent reliqua valde *calida uterina*, quæ æque *perverſum* ſæpe affectum exſerunt, & *motus*, qui nunc congruo *directorio* indigent, magis perturbant ac confundunt: quamobrem evitanda eſt *promiſcua* medicamentorum ordinatio, quoniam *morboſi* effectus, in hoc *præſenti* affectu obvii, *diſcrepantes* ſunt cauſæ, quibus *adæquata* auxilia invenienda & adhibenda ſunt: evitentur porro alia *impetuoſa* & *ſimultanea evacuantia*, præc. *purgantia* & ſudorifera, quæ ſingulos *motus*, in *ordinem* ducendos, fortius corrumpunt: noxam vero etiam affert *perturbatio*, aut *negligentior* promotio *ſalutarium* & neceſſariarum *aliarum evacuationum*; excludantur tentamina & *regimina* medica, quæ *vires* alioquin labaſcentes, magis enervant & obruunt: cavendum porro eſt ab *intermiſſione*, aut *inopportuna* & reliqua *perverſa* commiſſione neceſſariæ ventilationis ſanguinis, imprimis VSnis, quam plurimi medici in hoc affectu confidenter commendant, quare *Ballonius Epid. p. 208.* dicit, quod *in Lochiorum ſuppreſſione V. S. confidenter ſuſcipi debeat*; quemadmodum *Hippocr.* & ex eodem *Galenus Lib. de tremore, palpitat. convulſ. & rigore cap. 5.* illam in hoc affectu laudarunt; eandem ventilationem ſanguinis *Valleriola Lib. V. obſ. 10. p. 236. Diemerbræck in annot. ad obſ. 19.* aliique ad-

modum

modum commendant: quando vero in hoc affectu ſanguis *ſerius*, aut *parcius*, aut ſub alia *confuſa* methodo ſubtrahitur, tunc vel *nihil* utilitatis confert, vel potius *damnum* affert: abſtinendum etiam eſt a Salium & Spirituum *Volatilium præmaturo, promiſcuo* & *largo* uſu, quæ loco temperatæ *revocationis* Lochiorum non modo maſſam ſanguinis vehementius commovent, ſed & ad periculoſas *congeſtiones* & *inflammationes* diſponunt, id quod etiam valet de *ſimili* uſu oleorum deſtillatorum; nocet porro *liberalis, largus*, præcipitatus, & *indiſcretus* uſus *myrrhatorum, crocatorum* & *caſtorinorum* remediorum, quæ in *multis* ſubjectis nimium commovendo, *nihil* promovent, ſed varia ſuſpecta ſymptomata excitant; ſi jam per *aliquot dies* hic fluxus ſubſtiterit, nihil *impetuoſe* tentandum, quoniam nunc *pertinacior* reddita eſt illius retentio: quæcunque in *primis regionibus* turbas excitare ſolent, ut *dulcia, acria, acida*, valde *fermentantia, refrigerantia, alvum turbantia &c.* illa in hac neceſſitate ſollicite excludantur: quodvis *frigus in* - & *externum* in præſenti affectu valde *fugiendum* eſt, quoniam non modo ſuppreſſa Lochia, ſed & *libere* fluentia facile *imminuit* & *ſupprimit*: *Opiata* in hoc affectu & *ſymptomatibus* hunc comitantibus *raro*, aut maxime *circumſpecte* adhibeantur; quæ in *deliriis* & intenſioribus *capitis doloribus* in hoc affectu occurrentibus *haud facile* ordinari debent: *multitudo* & multiplex *variatio* remediorum in hac neceſſitate perinde *nociva* eſt: *regimina æſtuoſa* præſenti afflictioni valde ſunt *præjudicioſa*, ac facile *febrem*, nec non in multis ſubjectis *Purpuram* cauſantur: nec *cordialia* & *ſtomachica* ſatisfaciunt, etiamſi *cardialgicæ* moleſtiæ frequenter hunc affectum comitentur, quæ tanquam

ſymptomatica afflictio utplurimum ab *alia* cauſa provenі-unt, cui illa remedia haud *principaliter adæquata* exiſtunt: neque etiam *ſpecificis* Lochia *reſtituentibus* aut directe *promoventibus* fides danda eſt, quæ *alio* effectu prædita, in hoc caſu ſpei minus ſatisfaciunt: *Topica* valde *ſtimulantia*, in quibuscunque formulis adhibeantur, magis *pernicioſa* ſunt, dum *affluxum* ſanguinis ad uterum, *motum* ipſius uteri, & præſentem *ſtagnationem* humorum in utero valde turbant & facile periculoſa conſectaria alliciunt: *nuda ſymptomatum* mitigatio facile ſonticos & periculoſos morbos *pediſſequos* habet: niſi etiam in *plethoricis* ac *florido* ſanguine præditis fæminis, Lochiorum ſuppreſſionem ſubeuntibus, tempeſtive ſangvis ventiletur, facile ſuſpecta *Purpurata* afflictio ſupervenit, quæ proinde *difficulter* efflorеſcit & *periculoſo* ſucceſſu decurrit: *experimenta* minus probata, ſed *dubia*, hic affectus *ægerrime* perfert: *evacuationes* artificiales in *ſuperiores* corporis regiones humorum tranſitum *copioſius* accerſentes, Lochiorum *revocationi* magis *præjudicioſæ* ſunt; quare V.Sio in *brachio* in hoc affectu magis *inimica* & contraria eſt; hæ *potiores* cautelæ reliquam medendi methodum magis illuſtrant & confirmant.

§. XIII.

Directa aut *poſitiva* Therapia, quæ Lochiorum Suppreſſioni competit, diverſis *cauſis*, ſupra recenſitis reſpondere debet, quæ vero in *quolibet* caſu conducunt, ſequentia eſſe poſſunt adminicula: ante omnia *neceſſaria* & *proficua* eſt *alvi lenitio*, quæ ſimul in *reliquis* uteri *confiniis apertionem* ac humorum acceſſum *tranſitumque* conciliat, quo ſanguis in utero & circa hunc ſtagnans melius *diſ-*

cuti

cuti ac in ſalubrem progreſſum converti queat: raro quidem cum Lochiorum ſuppreſſione *diarrhœæ* concurrunt, neque etiam, ſi contingunt, *indiſcretim* ſalutares ſunt, attamen eapropter temere cohiberi ac *ſupprimi haud* debent; tantum vero *aliquando* eædem juvant, ut dum humorum *congeſtio* ad *inteſtina* tranſit, in utero *præjudicioſa* congeſtio haud eveniat, nec continuet, & ſi quid *ſtagnantium* humorum illico adſit, illud *facilius reſolvi* & a periculo *corruptionis* interdum præſervari queat: de reliquo vero alvi emollitio in hac neceſſitate, ſuppreſſi nim. lochialis fluxus, *utplurimum* fructuoſa eſt, quæ comodiſſime obtinetur *clyſteribus*, attamen nec *frigidis*, nec nimium *relaxantibus*, multo minus *ſtimulantibus* & valde *acribus*: conducunt rectius clyſmata ex ſpeciebus *emollientibus*, ut & herbis meliſſæ, menth. puleg. abrotan. matricar. rad. ariſtol. rot. valerian. meu. bacc. junip. & laur. ſem. dauc. cret. cumin. carv. aniſ. cort. aurant. addendo in fine tantillum croc. orient. caſtor. olei chamom. & anethini decocti, parata, iterata etiam vice ordinanda, quibus aliquot grana de pil. Stahlianis, aut etiam de nitro ſociari poſſunt: mox etiam *V. Sio in pede* ſubſtituenda eſt, de qua *Waldſchmidius l. c.* teſtatur, quod *ſæpe* in hoc caſu *generoſum* remedium præbeat: quam etiam eam ob cauſam laudat *Sennertus*, quoniam ſanguinis *plenitudinem* minuit, ſanguinemque *verſus uterum* revocat: tanto magis hæc V. S. inſtituenda eſt in ſubjectis ſanguine *multo* & *florido* præditis, & quibus alioquin purgamina uterina *largiora*, nunc vero partus *operoſior* fuit, ne præter *reliqua ominoſa* ſupervenientia pathemata ſuſpectus ille *Purpuratus* affectus accidat: cujus acceſſus omnino in *talibus* ſubjectis, V. Snem

in

in pede urget, ne ob invaſionem *aliorum periculoſorum* ſymptomatum, Purpura *certius funeſta* reddatur, majori & *copioſiori impuritatum* congerie accumuletur, & in *efflorescentia* ſua retardetur & impediatur, neque inquinamentum purpuratum ob *retentum* ac valde *commotum* ſanguinem in *tempeſtiva* ac facili ſua *excretione* turbetur, neve ſub concurſu *orgaſtici* ſanguinis motus magis *depravetur*; hinc *uberrima* experientia comprobatum eſt, quod poſt Lochiorum ſuppreſſionem in ſubjectis *prædictarum* qualitatum *omiſſa* V. Sio, *Purpuram* cauſetur, & ſi imminet, *efflorescentia* ſua *difficiliorem* reddat, indeque *graviorem* & *periculoſiorem* morboſum ſtatum convocet, præc. febrem, anguſtias præcordiales, virium proſtrationes, internum ardorem, colicam hyſtericam, ſpaſmos in membris externis, lipothymicas offenſiones &c. quando vero *tempeſtive* V. Sne ſanguis depletur, tunc non modo *hæc* & adhuc *plura* alia ſymptomata *præoccupantur* ac avertuntur, ſed & inquinamenti purpurati *excretio* adjuvatur & *facilitatur*; id quod multis rationibus & exemplis practicis probari poteſt, modo limites noſtri laboris concedant: cavendum tantum eſt, ne talis *artificialis* ſanguinis miſſio, *confuſe*, præpoſtere, inopportune & *ſerius* inſtituatur; quare *judicioſi* medici erit, quaslibet circumſtantias conciliare, ne in *valde debilibus* & antea *ſanguine exhauſtis* talis V. S. admittatur: *neque* etiam, ut ante notavimus, vena in *brachio* aperienda eſt, quæ totum proceſſum in hoc caſu *eminenter turbat*, ſiquidem V. S. in *pede* celebrata & *imminutorium* & *derivatorium* & *revulſorium* uſum exſerit: quando vero periculoſa *inflammatio uterum* occupavit, tunc quidem V. S. in *brachio* locum invenire videtur, ut non

modo

modo *urgens* ſanguinis *abundantia* minuatur, ſed & *derivatio* inducatur; aſt cum altera V. S. quæ in *pede* ſuſcipitur, *ſimiles* utilitates præſtat, inſuper præcavet, ne motus *congeſtorii pectus* & *caput* obruant & pertinaciter invadant, ita *poſterior*, præ altera *magis* locum invenit, quid quod in *futurum* præoccupat, ne ex prævia Lochiorum perturbatione arduæ & *ægre* in ordinem ducendæ *Menſium anomaliæ* conſequantur: quare in *omnium* auxiliorum ordinatione & operatione non modo advertere convenit, an de *præſenti* non noceant, ſed & an non *noxios* ſucceſſus *poſt ſe* relinquant, quoniam alias facile Lochiorum ſuppresſiones, ſi non *mature, ſufficienter* & *legitime* reſtituuntur, *Menſium turbas conſequentes* cauſantur: quid quod cavendum eſt, ne V.S. in brachio *inconſulto* præſtita, *ſtagnationes* humorum in *utero obfirmet*, dum neceſſarium motum ſanguinis *reſolutorium* a *confiniis* uteri avocat, & in *ſuperiores* corporis partes *ſeducit*, qualia pericula & *ſiniſtrarum*, aut *contrariarum* operationum ſpecimina à V.S. in *pede* adminiſtrata, *minus* expectanda & metuenda ſunt.

§. XIV.

Quo vero non modo excretio *alvina* libero fruatur *ſucceſſu* & quo legitimus *progreſſus* ſanguinis in *utero* & circa hunc, ut & facilis illius excretio promoveatur & invitetur multam opem in præſenti afflictione *uberrimis* exemplis præſtitit prudens uſus *Pilularum Stablianarum*, quæ *pulveriſatæ*, ad *citiorem* effectum allevandum, per *triduum* propinari poſſunt, ſubjunctis & combinatis reliquis adminiculis: quando vero Lochiorum ſuppreſſionem repentina & pertinax *alvi adſtrictio* excepit, tunc harum pilularum uſum *antecedere* debet ordinatio *clyſteris lenientis*, ita eveniet, ut laudatæ pilulæ *præſtantiorem* utilitatem afferant: Proinde in *ſpecialiori* præſentis affectus

G medi-

medica tractatione ſingulis *cauſis*, quas ſupra nominavimus condigne ſuccurrere convenit: quare *præcipitata* & promiſcua Lochiorum *impetuoſa*, aut communis *impulſio* ſollicite diſſuadenda & *omittenda* eſt, quæ repentinos & perniciosſos effectus cauſatur: eam ob cauſam *via* & *occaſio* prius *paranda* eſt, ut poſtea *liberius*, *facilius* & *lenius* Lochia recurrant & progrediantur: omnis enim *impetuoſa* & *coacta* Lochiorum aggreſſio ac commotio valde *nociva* & *ſuſpecta*, adeoque magna cura *omittenda* eſt: Si itaque præſens affectus a *ſpaſtica* occluſione *uterinarum* partium ortum traxerit, *undecunque* illa provocata ſit, tunc conducunt *interna* & *externa antiſpaſmodica*, *lenientia* & emollientia *ſecura*, cum promotione *liberi* humorum *progreſſus*, ac maſſæ ſanguineæ moderata *humectatione* & congrua *commotione* ad *innovandum* Lochior. fluxum: conferunt itaq; *pulveres antiſpaſmodici* ex C.C. ſin. ign. Lap. 69. ppt. corall. rubr. ppt. nitr. depur. pulv. marchion. & cinnab. medic. ſimilem vim *reſolventem* & *temperantem* habent *Magiſteria abſorbentium*, aut componatur ſequens elixir. ex aquis deſtil. ſcorzon. C. b. card. mar. meliſſ. fl. til. ſambuc. acac. naph. ceraſ. nigr. chamomill. extr. valerian. cent. min. caſtor. nitr. purif. Lap. 69. citr. corall. rubr. ppt. &c. præter hæc conferunt infuſa calida ex rad. ſcorzon. valerian. apii, bardan. cichor. gramin. herb. betonic. pulegii capill. vener. meliſſ. abrot. flor. chamom. vulg. papav. rhœad. aneth. ſambuc. bacc. laur. ſem. cumin. fœnic. fœnu græc. addito tantillo croci orient. & cryſtall. tartar. aut ordinentur pilulæ ex extr. valerian. ariſtol. carb. bened. meliſſ. chamomill. caſtor. G. Galban. myrrh. aloë correct. Si febris deeſt, conducit mixtura ex eſſentia Valerian croc. orient. vincetox. helen. cort. aurant. pimp. alb. caſtor. cum ſpirit. nitr. dulc. ſociata: ſic confert pulvis ex Lap. 69. citr. C. C. ſin. ign. corall. rubr. ppt. nitr. purif.

&

& extr. caſtor. liquid. Licet etiam cum aquis deſtill. prædictis diaſcord. Fracaſtor. extract. fl. chamom. vulg. & ſpir. nitr. dulc. miſcere ac propinare: conducit præterea Decoctum C.C. aut avenæ cum flor. chamom. & ſemin. cumin. carv. ac bacc. laur. mixtum: quæ ſingula adminicula placidam ac neceſſariam *diaphoreſin*, ſub *congrui regiminis* conciliatione invitant: cum hiſce auxiliis conjungi poſſunt *externa lenientia*, velut *fomenta vaporoſa* ex ſpeciebus emollientibus ut & radicibus ariſtol. rot. valerian. angelic. diptam. alb. meu, galang. herb. matricar. puleg. meliſſ. rorismar. ſerpilli, abrotan. fl. chamom. officin. ſambuc. aneth. papav. errat. bacc. laur. anthophyll. ſem. amii veri, cumini, dauci cretici; proſunt etiam ſacculi ex ejusmodi ſpeciebus parati, cum caſtor. aſa fœtid. G. Galbani & croc. orient. mixti ac lacte decocti, bene expreſſi & mediocriter calidi regioni epigaſtricæ ac inguinali applicandi: alias *calor humidus*, congrue applicatus, proinde ominoſas *ſtricturas* relaxat & mitigat: Linimenta & unguenta ob laxitatem abdominis non conveniunt, quia valde poros obſtruunt & varia inde pendentia incommoda præc. majoris *relaxationis* & *excoriationis* cum dolorifico ardore conjunctæ, quin plane ſuſpectæ humorum ſtagnationis, cauſantur: proſunt inſuper *Pediluvia*, *modice* calida, aſt ſine *intenſiori* humorum commotione, ut & ſine ſuſpecta *refrigeratione*, efficacia, quæ in *genere* etiam ad Lochiorum *revocationem* inſerviunt: cum *circumſpectione* adhiberi poteſt Emplaſtrum de Galbano crocatum, mixtum cum Empl. de Melilot. Camphorat. extr. fl. chamom. caſtor. valerian. & parca quantitate oleorum deſtill. cumin. juniper. carv. meliſſ. & ol. coct. cheiri. quod empl. *non immediate* abdomini, ſed *interpoſito* leniori linteo, per paucum temporis ſpatium applicari, mox removeri, & dein iterum ſimili alternatione imponi pot-

 eſt

eſt: *nimium emollientia* proximius ad, aut intra uterum applicare velle, *conſultum haud* eſt, quoniam in hac neceſſitate *atoniam* & *flatulentiam*, aut *tympanitico*-*hydropicam* inflationem, aut ominoſam *illapſionem* uteri cauſantur: præter hæc omnia conveniunt *veſicæ* cum decocto *leniente* & ſecurius *uterino* cum *lacte* parato, impletæ & *moderate calidæ* regioni *epigaſtricæ* applicandæ, quæ multum ad *ſpaſmos* præſentes *leniendos* conferunt.

§. XV.

Quodſi ſanguinis *ſpiſſitudo* hujus affectus cauſa fuerit, tunc præter *modo laudata* lenientia, correcta emollientia & diluentia, conducunt decocta ex rad. valerian. ariſtol. rot. ſcorzoner. fœnic. cichor. taraxac. bardan. petroſelin. gramin. herb. capill. vener. rut. artemiſ. menth. meliſſ. puleg. flor. chamom. vulg. aneth. papav. errat. ſambuc. bacc. laur. & junip. ſemin. aniſ. dauc. cret. raſ. ebor. cremor. tart. paſſul. min. polypod. quern. interponatur *pulvis reſolvens* ex Lap. 69. citr. antimon. diaphor. (aut loco hujus ſpecif. cephal. Michael., nitr. antimon. cryſtall. tartar. cinnab. antimon. alternetur cum Mixtura ex Eſſ. angelic. ariſtol. rot. gentian. rubr. helen. vincet. pimp. alb. parreir. brav. artemiſ. meliſſ. cum ſpir. tart. & nitr. dulc. mixta: ex culina offerantur *gelatinæ* dilutiores ac aromatiſatæ, nec non juſcula liquidiora, modice crocata, aut decoctum rad. ſcorzoneræ cum juſculo carnis vitulinæ crocatum, quæ ſingula auxilia ſanguinem *ſpiſſum diluunt* & *reſolvunt*, langueſcentem *motum promovent*, & ſubinde fluxum Lochiorum invitant: conjungantur *clyſteres lenientes*, quibus cum *confinia uteri* ad affluxum & effluxum ſanguinis *permeabilia* redduntur: Si ob *virium* neceſſariarum *defectum* Lochiorum *defectus* ingruit, tunc ordinanda ſunt *roborantia* & *analeptica*, velut emulſiones ex aquis meliſſ. lil. convall. ceraſ. nigr. cinnam. naph. fl. acac. roſar. roriſmar. &c. amygd. dulc. pineis & ſacchar. perlato con-

ficiendæ; aut conducit Eſſ. meliſſ. cort. citr. & aurant. ſuccini pimp. alb. galang. cinnamom. croci cum Eſſ. dulci & ſpir. bezoard. Buſſii & nitr. dulc. combinata: conjungantur *juſcula* dilutiora *vinoſa* & parcius *crocata* aut alia roborantia, Krafft-Brühen: nec non *fomenta vaporoſa nervina*: Si *congeſtiones* fortiores & pertinaciores *uterum* offendant, conducunt prædicta *antiſpaſmodica*, nec non in- & externa *lenientia* hactenus commendata, quibuscum conjungantur *frictiones* crurum ac pedum, *leniora rubefacientia* pedum plantis apponenda, *manuluvia*, cucurbitulæ cœcæ ſuris apponendæ ut & *ſelecta* ac *ſecura* ſedantia, velut Caſtoreum, Crocus, Chamomilla, & theriaca: Si vero congeſtiones in *ſuperiores* regiones tranſeant, conferunt præter laudata temperantia & lenientia, etiam hactenus allegata derivantia & *revellentia*, cum ſubjuncto uſu *blande diaphoreticorum*, quo referimus potiones ex aquis ſcorzon. fl. tiliæ, ſambuc. acaciar. paralyſ. chamom. ceraſ. nigr. meliſſ. naph. Lap. 69. citr. corall. rubr. ppt. pulv. marchion. cinnabar. & ſpirit. nitr. dulc. paratas. Si affectus præſens a *terrore* originem traxit, conducunt, prælaudata *antiſpaſmodica*, *lenientia*, temperata diaphoretica & *analeptica*. Si vero a *metu* & *mœrore* ortus fuerit, tunc conveniunt interna *lenia diaphoretica* & *nervina*, *mitiora pellentia* ſic dicta ex myrrha, croco, artemiſ. puleg. matricar. cinnam. galang. zedoar. Elix. P. P. ſin. acid. &c. conficienda, conjunctis *topicis roborantibus* & *affluxum* ſanguinis ad *uterum* revocantibus; quo pertinet Mixt. ex Tinctur. antim. tartariſ. Eſſ. myrrh. croc. orient. ſuccin. aniſ. & dulci, præparata; quibus interponatur *providus* & *modicus* uſus juſculorum *vinoſorum*: Si intercurrentes nimii dolores, cauſa ſuppreſſorum Lochiorum fuerint, tunc, ſi neceſſitas poſtulat, opportunitas temporis permittit & circumſtantiæ admittunt, *venam ſecare*, *alvum clyſmate* aperire ac admonere & præter ſæpe commendata *temperantia* antiſpaſmodica, etiam *lenientia* & omiſſo opio, reliqua hactenus laudata *ſecuriora ſedantia* in & externa adhibere præſtat: Si *vaſorum gracilitas* & ſubtilitas in culpa fuerit, intereſt interne & externe *emollientia* cum *temperatis uterinis*, nec non ſanguinis *fluiditatem* & ſufficientem *progreſſum* promoventia, aut *motum* ſanguinis *impeditiorem* mitius excitantia ordinare: In *qualibet* vero cauſa, ejusque tractatione medica ratio & neceſſitas poſtulat, quo *congrua roborantia* diætetica & pharmaceutica conjungantur & ſubordinen-

 tur;

tur: ne *vires*, per præviam *graviditatis moleſtiam*, ac prægreſſum *operoſum* & doloroſum *partum debilitata*, cum magno impetrandæ ac adjuvandæ convaleſcentiæ præjudicio citius deficiant, & langueſcant: quos *principaliores* reſpectus in *ſuccincta* practica hujus affectus explicatione obſervare & commendare placuit: excludimus vero iterata vice *acriores ſuffitus*, (quo *colocynthidis* uſus ſpectat) & *ſimilia* peſſaria; *leniora* enim remedia, qualia inter alia *hactenus* commendavimus, non modo *perinde utilia* exiſtunt, ſed & *periculoſa* ſymptomata, quæ ab *acriorum* uſu *facilius* metuenda ſunt, avertunt; quare *ſecurior* methodus aliis *ambiguis* experimentis præferri meretur.

§. XVI.

Paucis adhuc *nonnullorum ſymptomatum*, præſentem affectum comitantium, mentionem facere lubet: *familiare* accidens ſuppreſſorum Lochiorum *Febris* eſt, quæ propterea Lochialis eſt: hæc averti poteſt aut præoccupari, *tempeſtiva* & *congrua* V. Sne, reliquarum *ordinariarum* excretionum *modica* promotione, *remediorum* & *regiminum* valde calefacientium *ſepoſitione*, ac auxiliorum *temperantium*, *lenientium* & leniter *diaphoreticorum* ordinatione: quod ſi vero nunc Febris *actu* occupaverit Puerperam, tunc ob *urgentem* Plethoram, ob ſanguinem valde *ſubtilem* & *commotum*, ob prægreſſum *partum laborioſum*, ob *ſubitaneam* & *ſimultaneam* Lochiorum ſuppreſſionem, ob *remedia ante*, *ſub* & *poſt* partum adhibita *calefacientia &c. mature V. S.* adminiſtrari & deinde medicamenta *febrilem* motum mitigantia & *lenem diaphoreſin* convenienti modo & tempore promoventia ordinari debent, velut pulveres ex C. C. ſin. ign. lap. 69. citr. antimon. diaphor. & nitr. depur. parati, aut Potiones ex aqu. deſt. chærefol. ſcorzoner. plantag. c b. card. mar. galeg. fl. ſambuc. chamomill. til. ceraſ. nigr. meliſſ. cum prædictis puveribus mixtæ, compoſitæ; huc etiam quadrant *Emulſiones* ex *ſimilibus* aquis paratæ additis pineis, ſemin. 4. frigid. maj. card. mar. loco *potus ordinarii* adhibeatur Decoctum ex avena excortic. rad. Scorzon. ſem. fœnic. cort. citr. & tantillo nitri: ſubjungatur *regimen moderatum*, nec nimis rigoroſum, nec nimis negligens, ſed moderata qualitate *placidam diaphoreſin* promovens: Quando *congeſtiones* ab utero ad *hæmorrhoidalia* loca tendunt, tunc præter uſum *Clyſterum* emollientium & leniter roborantium cum oleo cocto chamomeli-

no

no, anethino & tantillo caſtorei miſcendorum, *Hirudinum* applicatio ad affectum dolentem locum convenit: conjunctis *fomentis* emollientibus, roborantibus & mitius reſolventibus, minime vero repellentibus: interne ordinentur *antiſpaſmodica, blande diaphoretica* & *diureſin* remiſſius promoventia, præter reliqua *lenientia*; ſi internus *ardor* affligit, præter *V. Snem, opportune* inſtitutam, & *ordinariarum* excretionum promotionem, interne conveniunt *Potiones* ex aquis temperantibus, reſolventibus & antiſpaſmodicis (quas ſuperius aliquoties nominavimus) Lap. 69. citr. corall. rubr. ppt. ſpirit nitr. dulc. & pauxillo extract. caſtor. aquoſ. ac ſpecific. cephalic. compoſitæ, nec non *emulſiones* ſupra laudatæ, ut & pulveres ex Matr. perl. pp. lap. 69. citr. bezoard. miner. nitr. purif. & cinnab. *Externe* adhibeantur *ſucculi* & *veſicæ* ex ſpeciebus *lenientibus*, *reſolventibus* & ſecure *ſedantibus* conſtantes: Si *Cardialgicæ* anguſtiæ *valde* urgent & affligunt, tunc *præmiſſa V. Sne*, pro circumſtantiarum ratione, conveniunt clyſteres, pediluvia, frictiones pedum; *interne* vero remedia ſæpius commendata temperantia diaphoretica & ſedantia, velut pulvis ex Matr. Perl. ppt. nitr. purific. pulver. marchion. & extr. caſtor. aut pulvis ex Corall. rubr. ppt. CC. ſin. ign. nitr. antimon. ſpecif. cephal. & extr. caſtor. huc pertinet elixirium ex aqu. deſtill. cichor. chærefol. millefol. ſcorzon. fl. til. ſambuc. meliſſ. extr. caſcarill. aquoſo, extr. chamomill. valerian. lap. 69. citr. & lap. prunell. aut ſpirit. nitr. dulc. conveniunt etiam emulſiones ex prædictis aquis deſtill. amygd. dulc. ſem. card. mar. papav. rhœad. addito tantillo Eſſentiæ dulcis; Si *Purpuratus* affectus imminet, tunc in fæminis *calidi* temperamenti præc. tempeſtiva V. S. ordinanda eſt, ſicut §. 13. monuimus, quæ multa alia ominoſa accidentia una cum *funeſto* eventu ſæpe *avertit*, efficitq; ut *facilius* & *citius* inquinamentum *effloreſcat* & reliqua urgentia & angentia pathemata *miteſcant*: de reliquo talia auxilia adhibenda ſunt, quæ in *diſſ. D. D Præſidis de Purpura Puerperarum* commendata proſtant. Si motus *excretorii inverſi* in *alia* loca deſultent, velut ad *caput*, tunc *actualis*, inde eveniens *excretio* ſanguinis, modo *moderata* ſit, ſubito intercipi, ſupprimi & *repelli haud* debet, interea adhibeantur remedia *vires* modice reficientia, motus *temperantia*, ſanguinem *congrue diluentia*, æqualem humorum *progreſſum* conſervantia, *ordinarias* excretiones promoventia & *ſtagnationes* circa uteri regionem occurrentes, mitius *reſolventia*: quando

cum

cum Lochiorum Suppreſſione una *urinæ retentio* concurrit, tunc clyſter emolliens cum herb. matricar. veronic. menth. bacc. junip. ſem. aniſ. mixtus, nec non cataplaſma ex ſpecieb. emollient. rad. valerian. caryophillat. ir. flor. vincetox. herb. matricar. parietar. roriſmar. ſerpill. flor. aneth. chamom. vulg. ſambuc. papav. errat. ſem. fœnic. bacc. junip. cum lacte paratum, addito tantillo extr. croci, Camphoræ, olei ſcorpion. conducunt; interne ordinentur antiſpasmodica, emulſiones lenientes, modice reſolventes & ſedantes, quo pariter parcum uſum caſtorinorum remediorum referimus, velut Mixturam ex Eſſ. cort. aurant. vincetox. valerian. ariſtol. rot. gentian. rubr. Caſtorei cum ſpir. nitr. dulc. aut liquore C. C. ſuccinat. Quando denique *aliæ* circumſtantiæ *non obſtant*, præter *prædicta* remedia Lochiorum *fluxum revocare* adjuvat. Miſcela ex Eſſ. angelic. valerian. diptam. alb gent. rubr. cort. aurant. vincetox. caſtorei, *galang.* aut etiam *zedoar.* ut & eſſ. dulc. addito elix. uterin. Crollii & ſpir. nitr. dulc. qualia tamen remedia nec *facile*, nec *promiſcue*, nec *ſæpe*, nec *copioſe*, ſed valde *judicioſe* ordinanda, ut ſupra monuimus. Reliqua ſymptomata, (quoniam *nonnullorum* tantum mentionem facere placuit) juxta *ſpeciem* ac *cauſam* ſuam tractari debent: ſufſecerit hac deductione *præcipuas indicationes* & animadverſiones practicas commendaſſe; quæ ſi *rite* & *perite* ad uſum ducuntur, non æque *inſtrumento* illo *Glauberiano*, aut *ſacculo Hildani* (licet quidem utraque experimenta *virtute ſua non* deſtituantur, modo prius rectiùs cum *decocto emolliente* & *leniter uterino* ordinetur) opus erit: quando denique *Lochia in ordinem* redacta ſunt, tunc *poſt brevem* temporis decurſum *infuſum vinoſum uterinum* abſtergens, mundificans & evacuans ordinare convenit, ex rad. Angelic. Caryophyllat. Ariſtol. rot. Bryon. dipt. alb. vincetox. Cyper. rot. gentian. rub. parreir. brav. herb. capill. vener. ſcord. cent. min. c. flor. abſinth. c. b. roriſmar. puleg abrotan. meliſſ. menth. fl. chamon. utr. calend. ſumit. origan. bacc. laur. ſem. fœnic. nigellæ dauc. cretic. Cort. aurant. polypod. quern. rhabarb. opt. agaric. cryſtall. tart. conficiendum: Acquieſcimus itaque in hujus affectus præſenti explicatione, ne in diffuſam molem labor noſter accreſcat. DEO Benigniſſimo humillimas gratias devotiſſimasque laudes tribuimus; quod almo ſuo auxilio in præſente labore nobis adſiſtere voluerit, quem porro rogamus, ut hunc conatum cum reliquis inſtitutis noſtris exoptato ac ſalutari coronet

F I N E.